PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Semi-weekly Newspaper in Canada. Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

LIAUDIES BALSAS
Kanados Lietuvių Du-syk Savaitinis Laikraštis. Leidžiamas Lietuvių Spaudos Draugijos Kanadoj. P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

Nr. 394 ANTRADIENIS, GRUODŽIO (DECEMBER) 26, 1939, TORONTO, ONTARIO METAI VIII

RAUDONOJI ARMIJA SEKMINGAI STUMIASI PIRMYN SU VISAI MENKAIS NUOSTOLIAIS

Sulyginus Sovietų Armijos Pogresą su Vakarų Fronto Progresu, Jis Daug Didesnis

MASKVA, Gruodžio 24. —Pereitą šeštadienį išleistas Raudonosios Armijos komunikatas patiekia pilną trijų savaičių karo su Suomijos baltagvardiečiais atskaitą. Komunikatas sako:

"Suvedant pereitų trijų savaičių susikirtimų Suomijoj rezultatus, galima priimti, kad Sovietų kariuomenė apturėjo laimėjimų per tą perijodą.

"Šiaurinėj Suomijoj, Sovietų kariuomenė, užėmusi Petsamo uostą gruodžio 1 dieną, pažengė pirmyn 130 kilometrų (apie 81 mylią) į Suomijos gilumą, skaitant nuo Berento jūros kranto prie Petsamo įlankos, kas sudaro apie 6 kilometrus į dieną.

"Linkui Uleaborgo, Sovietų kariuomenė nuėjo 150 kilometrų (apie 92 mylias), arba po 7 su puse kilometro į dieną. Linkui Serdobel, Sovietų kariuomenė nuėjo 80 kilometrų (50 mylių) arba po 4 kilometrus į dieną.

"Linkui Viborgo (Viipuri), Sovietų kariuomenė nuėjo 50 kilometrų (40 mylių), arba po 3.2 kilm. į dieną.

"Visose kryptyse Sovietų kariuomenė suėmė 18 oficierių, 105 unteroficierius, 1,302 eilinius kareivius, 35 kanuoles, 300 kulkosvaidžių, 3,000 šautuvų, 21 apkasų mortirą, 220 granatų svaidytojų ir 7 šarvuotus automob.

"Sovietai neteko 1,823 užmuštais ir 7,000 sužeistais. Suomiai neteko 2,200 užmuštais, rastais ant Sovietų kariuomenės užimtos teritorijos, neskaitant tų, kurie buvo užmušti ant priešo teritorijos Sovietų artilerijos ir kulkosvaidžių, bet paimti Suomijos kariuomenės.

"Pagal apytikrius skaičius štabe, sužeistų suomių skaičius siekia 10,000.

"Užsienio spauda, ypatingai Francijos ir Anglijos, tokią Sovietų pažangą skaito perlėta, mėgindama prirodyti, kad tai ženklas, jog Raudonoji Armija 'silpna kovoti.'

"Nekurie kariški tėmytojai nueina dar toliau, sakydami, kad Sovietų armijos ofenzyvą 'nenusisekė,' kadangi nebuvo žaibinio smūgio ir kadangi Sovietų kariuomenei nepasisekė sunaikinti Suomijos kariuomenę savaitės bėgyje.

"Beabejonės, toks Raudonosios Armijos žeminimas gali būti išaiškintas arba noru apšmeižti Raudonąją Armiją arba tų autorių nenusimanymu apie karišius dalykus.

"Suomijos teritorija kariuomenės judėjimui teikia didžiausių skerspainių. Maža kelių, nelygi žemė, nepereinami miškai, nesuskaitomi ežerai, suskirstyti nesuskaitomų sąsmaukų, sutvirtintų kelių apsigynimo linijų, susidedančių iš cementinių kanuolių ir kulkosvaidžių lizdų ir kariuomenei slėptis vietų — tai šios sąlygos trukdo greitam kariuomenės žygiavimui Suomijos teritorijoj.

"Suomija šias fortifikacijas statė per keturius metus su pagalba trijų kitų valstybių, kurios tarp savęs kovojo už įtaką Suomijoj, kad turėti bazę, iš kurios būtų galima pulti Leningradą, o vėliau ir Maskvą.

"Savo apsiginamąja jėga, ši dirbtinų fortifikacijų sistema, kaip, pavyzdžiui, Karelijos sąsmaukoj, sutvirtinta gamtinių sąlygų, nei kiek nesilpnesnė už fortifikuotą Siegfriedo liniją vakariniame Vokietijos fronte, prie kurios Anglijos ir Francijos kariuomenės tupinėja jau per keturius mėnesius nepadarydamos jokio progreso.

"Raudonoji Armija apie šiuos sunkumus Suomijoj gerai žinojo, todel niekad nesitikėjo sunaikinti Suomijos kariuomenę žaibiniu smūgiu.

"Tiktai ignorantas arba viešas Raudonosios Armijos nedraugas galėtų prikišti Raudonosios Armijos vadams norą sunaikinti Suomijos kariuomenę per sav.

"Karelijos sąsmaukos erija, nusitęsianti nuo Suomijos įlankos iki Ladoga ežero, yra sunkiausia vieta, prisėta tinklų fortifikacijų. Bet Sovietų kariuomenė ir čia ėjo pirmyn po 3.2 kilomet. (dvi mylias) į dieną, ir vyriausia Suomijos apsigynimo linija, taip vadinama Mannerheim linija, Sovietų kariuomenės jau pralaužta net keliose vietose.

"Lyginant šitą Raudonosios Armijos Mannerheimo linijos erijoj progresą su Anglijos ir Francijos kariuomenių progresu Siegfriedo linijos erijoj, galima priimti, kad Sovietų kariuomenė aplaikė svarbius laimėjimus, kuomet Anglijos ir Francijos kariuomenės praleido laiką be jokio laimėjimo.

"Kodel gi, ištikrųjų, užsieninė spauda nesiinteresuoja kilometrų skaičiumi, kuriuos Anglijos ir Francijos kariuomenės užėmė kiekvieną dieną per keturius mėnesius, kuriuos jos praleido stovėdamos prie Siegfriedo linijos, su tikslu sumušti Vokietiją?

"Ji nesiinteresuoja todel, kad Anglijos ir Francijos kariuomenių dienos progresą reiktų mieruoti ne kilometrais ir ne metrais, o centimetrais, jeigu jau būtų galima kalbėti apie kokį nors progresą."

SUOMIŲ PASIGYRIMAS VISAI NEPAMATUOTAS

MASKVA, Gruodžio 25. — Nors Suomijos baltagvardiečiai giriasi, kad jiems labai sekasi, tikrenybėje nieko panašaus nėra.

"Nieko svarbaus gruodžio 24 neįvyko," sako Raudonosios Armijos komunikatas, "išskyrus rimtus susikirtimus ant Karelijos sąsmaukos tarp žvalgybinių dalių, per kuriuos suomiai neteko 971 užmuštais ir 35 belaisviais, įskaitant 4 oficierius."

(Helsinkis gavo pranešimą iš Viborgo, kad Sovietų kanuolių granatos pradeda pasiekti patį Viborgo miestą.)

Kanadiečiai savanoriai, išvykdami į Anglija, rodė didelį entuziazmą. Ant vagonų užsirašė: "Berlynas sekantis." Tačau gali tekti jo ir nematyti. Siegfried linijos dar nepaimtos. Francijos ir Anglijos kariuomenių vadovybės praneša, kad į didesnius mūšius nebus einama mažiausia iki pavasario.

Airijos Respub. Armija Išplėšė Ginklų ir Amunicijos Sandelį

DUBLIN, Gruodžio 24. — Grupė nepažįstamų policistų, nelegalės Airijos Respublikoniškos Armijos narių, išplėšė ginklų ir amunicijos sandelį Dubline ir daug ginklų ir amunicijos išsivežė.

Keturius iš jų sugavo, bet sunkvežimiai su ginklais ir amunicija pabėgo.

Sako telefono vielos, jungiančios sandelį su barakais, buvo nukirstos, o sargai sumušti. Taip pat buvo sulaikyti visi kiti, kurie tik artinosi prie parko, kuriame yra fortas ir sandelis.

Užpuolimas įvyko 8.30 val. vakare. Ginklus ir amuniciją išsivežė 4 sunkvežimiai.

Atrodo, kad ta airių armija nei kiek nemažėja, o vis didėja ir darosi vis agresyviškesnė.

Generolas Kyril Meretskov Paaukštintas

MASKVA, Gruodžio 24.—Generolas Kyril A. Meretskov, Leningrado militarinio distrikto komandierius, kurio vadovybėje eina visos operacijos Suomijoj, šiandien paaukštintas nominuojant jį į Leningrado distrikto Sovietą.

Užsienio spauda buvo paskelbus, kad jis suimtas už tai, kad Sovietų jėgos Suomijoj padarė "mažą" progresą.

Ta pati spauda buvo pranešus, jog liaudiška Suomijos valdžia suimta už tai, kad ji "nieko nežinojus" apie baltagvardiečių įsitvirtinimus, bet ir tie pranešimai tiek pat melagingi, kaip ir pranešimai apie Meretskovo suėmimą.

HITLERIS LANKĖSI VAKARŲ FRONTE

BERLYNAS, Gruodžio 25. — Nazių fiureris Adolfas Hitleris kalėdų išvakarėse aplankė Vakarų Frontą vizituodamas kareivius esančius Ziegfredo tvirtumose.

Tuo tarpu, kada Hitleris lankėsi fronte, nazių partijos vadas Rudolfas Hess per radija pasakė kalbą, kurioje pažymėjo, kad taika neįmanoma, kol Vokietija laimės pradėtąjį karą.

OTTAWA KALBA APIE DIDELIUS MOKESČIUS

OTTAWA, Gruodžio 24. — Rengiant sekantiems metams biudžetą, peržiūrimi ir mokesčiai, taikantis prie karo pareikalavimų.

Pranešimas sako, kad nuo mokesčių nepabėgs nei vienas. Bet valdžia nori laukti su mokesčiais iki industrija pradės veikti daug smarkiau.

MASKVA PASIPUOŠUS GRAŽIAIS MEDELIAIS

MASKVA, Gruodžio 24. — Kur tik neisi, visur pamatysi gražiai papuoštas eglaites, ypatingai prie didesnių įstaigų ir valdžios rūmų.

Tos eglaitės Sovietų Sąjungoj vadinamos "Naujų Metų Medeliais."

POPIEŽIUS KALBA APIE "NUSIGINKLAVIMĄ"

VATIKANO MIESTAS, Gruodžio 25. — Sekmadienį popiežius kalbėdamas savo kardinolams, susirinkusiems pasveikinti jį su kalėdų šventėmis, atsikreipė į pasaulio valdytojus siūlydamas jiems taiką.

Del taikos įgyvendinimo jis nurodė esant reikalinga visoms šalims nusiginkluoti, gerbti tarptautinius įstatymus, duoti visoms šalims "nepriklausomybę" ir taip toliau.

Į jo pareikštus siūlymus, nei viena šalis nereaguoja.

ŠIEMET KALĖDOS BE SNIEGO

TORONTO, Gruodžio 25. — Šiemet Kalėdos Toronte ir pietinėj Ontarijos daly sportininkams labai nepatogios — sniego visai nėra, o ledas dar neužtektinai storas, kad atlaikyti sunkesnius daiktus.

Manoma, kad panašių besniegių Kalėdų nebuvo 30 metų laikotarpyje.

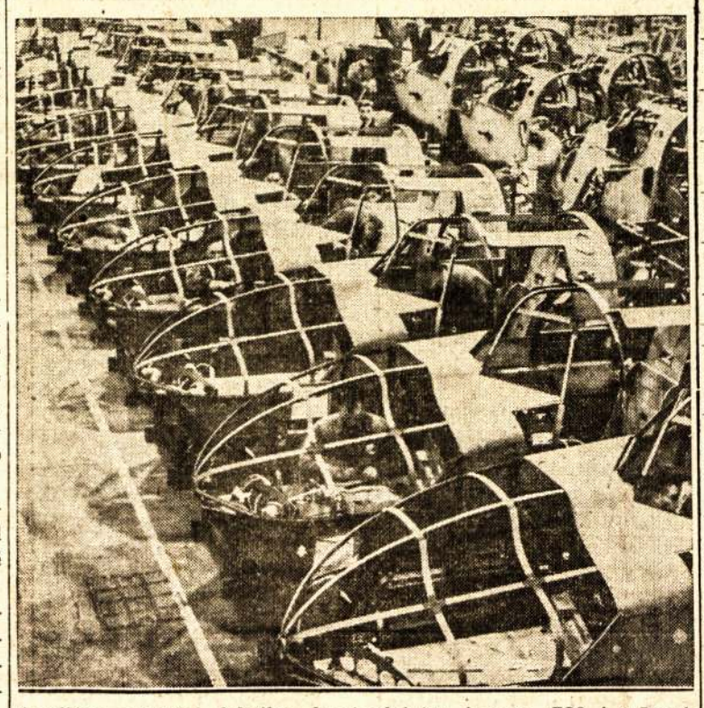

Anglijos orlaiviai fabrike, kur jie gaminami. Apskaičiuojama, kad Anglija pagamina po vieną orlaivį kas valandą, arba po 24 orlaivius į parą, 720 į mėnesį. Čia matomi orlaiviai esą geresni ir už Vokietijos Messerschmidt orlaivius.

Amerikiečiai Ispanijos Karo Veteranai Smerkia Baltagvardiečių Rėmėjus

NEW YORK, Gruodžio 24. — Trečia metinė Abraham Lincoln Brigados veteranų konvencija, kovojusių Ispanijoj prieš fašizmą, priėmė rezoliuciją, smerkiančią tuos žmones, kurie verkia del Suomijos, kaip imperialistų bazės prieš Sovietų Sąjungą.

Konvencija taip pat pasmerkė Herbertą Hooverį, Suomijos baltagvardiečių čiampijoną Amerikoj.

Konvencijoj dalyvavo apie 200 delegatų iš 13 miestų.

Ispanijos karo veteranų konvencija smarkiai kritikavo amerikonišką spaudą, kuri kursto Ameriką į karą. "Nei viena amerikono ranka neturi būti pakelta už pagelbą Hitleriui, Čemberlenui ir Daladje," pareiškė konvencija.

Veteranų konvencija pasiuntė sveikinimą didvyriškai Suomijos žmonių valdžiai ir jos vadui Kusinenui, linkėdama greitos pergalės.

Pabaigoj konvencijos veteranai priėmė šiam karui obalsį: "The Yanks Are Not Coming."

VOKIETIJOS VALDŽIA ĮSAKIUS VISIEMS LAIVAMS PLAUKT NAMO

PARYŽIUS, Gruodžio 24. — Francijos laivyno šaltiniai sako, kad santarvininkų jėgos laukia pasirodant prekinių ir keleivinių Vokietijos laivų kelyje į namus, nes Vokietijos valdžia įsakius visiems plaukti namo.

Apskaičiuojama, kad apie 500 vokiečių laivų randasi neutralių valstybių uostuose.

Rooseveltas Nenorįs Kandidatuoti 3 Kartu

NEW YORK, Gruodžio 24. — New York Times sako, kad esą tikrai patirta, kad prezidentas Rooseveltas savo draugams pareiškęs, jog jis nenori kandidatuoti trečiam terminui.

Daug demokratų mano, kad jis dar gali savo nusistatymą pakeisti. Bet jeigu jis savo nusistatymo nepakeis, veikiausiai bus nominuotas Cordell Hull, valstybės sekretorius.

ANGLIJA IR FRANCIJA DĖKINGA KANADAI

OTTAWA, Gruodžio 25.— Kanados žemės turtų ministeris grįžęs iš Londono, kur dalyvavo Anglijos imperijos konferencijoj pareiškė, kad Anglija ir Francija yra labai dėkingos Kanadai už suteikiamą moralę ir materialę paramą kare prieš Vokietiją.

APDOVANOJO URSULA SUBMARINO ĮGULĄ

LONDON. — Anglijos laivyno vadovybė apdovanojo Ursula submarino viršininkus ir įgulą medaliais ir laipsnių pakėlimu už jų drąsą.

Submarinas Ursula esąs ištorpedavęs vokiečių kruizerį Elbe upės žiotyse.

321 ŽMOGUS ŽUVO VOKIETIJOS GELŽKELIŲ NELAIMĖSE

KARLSRUKE, Vokietija. — Praeitos savaitės pabaigoj Vokietijoj įvyko dvi didelės gelžkelio nelaimės, kada keleiviniai traukiniai vienas su kitu susikirto. Tose nelaimėse žuvo 184 žmonės ir daugelis liko sužeistų.

Nuo karo pradžios panašios gelžkelio nelaimės Vokietijoj labai padidėjo. Viso jų įvyko 10, kuriose žuvo 321 žmogus.

Už įvykusias nelaimes atatinkamų stočių viršininkai areštuojami ir tardomi, bet spauda nelaimių priežastimi nurodo miestų aptamsinimus, nes dauguma tų nelaimių įvyko laike miestų aptamsinimų.

Dionne Mergaičių Pirštų Antspaudos Patarnavo "Mokslui"

TORONTO, Ont. — Kadangi yra manoma, jog kiekvieno žmogaus pirštų antspaudos skirtingos, Ontarijos policija nuėmė Dienne mergaičių pirštų antspaudas, kad persitikrinti, ar teisybė.

Dionne mergaičių pirštų antspaudos viena nuo kitos labai skirtingos, nežiūrint to, kad jos visos penkios gimė vienu kartu. Todel policija sako, kad teigimas, jog kiekvieno žmogaus pirštų antspaudos yra skirtingos, turi pamatą.

Tačiau bandymai ant keturių berniukų Suvienytose Valstijose davę visai kitokius rezultatus — visos antspaudos buvusios labai panašios.

TORONTO PAŠTAS PERLEIDO 30,000,000 LAIŠKŲ

TORONTO. — Per visą savaitę iki Kalėdų Toronto paštas perleido 30,000,000 laiškų, daugiausia, žinoma, sveikinimo atviručių, siunčiamų kitur, ir atsiųstų iš kitur.

Apskaičiuojama, kad šiemet pašto judėjimas buvo 5 nuošimčiais didesnis, negu pernai.

WASHINGTON, Gruod. 25.— Rooseveltas paskirdamas savo asmeninį pasiuntinį prie popiežiaus į Vatikano miestą, pasakė kalbą, kurioje kreipdamasis į dvasiškius ragino juos darbuotis, kad bažnyčia visą savo jėgą ir įtekmę panaudotų pasaulinės taikos interesams.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS. IŠEINA DU KARTU Į SĄVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50. Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013. Toronto 3, Ontario, Canada.

Asmeniškai kreipkitės 6 Denison Ave.

TAIP, DEMOKRATIJOS NEKOVOJO PRIEŠ SAVO PRIEŠUS IR NESIRENGIA KOVOTI

Kadangi 62 Suvienytų Valstijų visuomenininkai, profesoriai, rašytojai ir kiti liberališkų pažiūrų intelektualai, išleido pareiškimą, smerkiantį kampaniją prieš komunistus, o tokį jų pareiškimą laisviečiai karštai pagyrė, Naujienos užpuolė kritikuoti Mizarą ir tuos visuomenininkus, nurodinėdamos, kad nepraktiška piršti demokratijai duoti laisvę savo "priešams." Jos aiškina:

"Patyrimas po pasaulinio karo rodo dar štai ką. Visoje eilėje šalių demokratija žuvo del to, kad ji buvo **per daug nuolaidi** savo priešams. Patys komunistai yra nekartą tai pabrėžę. Pavyzdžiui, jie kaltino Vokietijos socialdemokratus, kam jie nepavartojo jėgos prieš monarchistus ir fašistus. Girdi, respublikos ir demokratinių laisvių priešams reikėjo neduoti atvirai veikti ir griauti valstybės pagrindus, reikėjo juos sutriuškinti. Taip pat, ir kalbėdami apie 1926 m. perversmą Lietuvoje, komunistai per keletą metų nesiliovė šaukę, kad demokratinės partijos, kurios turėjo valdžią savo rankose, buvusios **"apsileidusios,"** nes jos davusios progą fašistams ir klerikalams kurstyti žmones prieš demokratiją ir organizuotis jos nuvertimui.

"Reikia pripažinti, kad demokratija, iš tiesų, tokių klaidų yra padariusi. Savo priešams ji buvo perdaug "liberališka." Bet jeigu taip, tai po tų skaudžių pamokų, kurias demokratija gavo Vokietijoje, Austrijoje, Lietuvoje ir kitur, yra visai neišmintinga raginti Ameriką, kad ji eitų tuo pačiu klaidingu keliu. Kas nori naudotis laisve, tas turi pripažinti laisvę ir kitiems. Kadangi komunistai kitiems laisvės nepripažįsta ir **atvirai agituoja už tokią tvarką, kurioje visos piliečių teisės yra panaikintos,** tai juos užtarti, kaip kad daro tie liberališki inteligentai, yra labai prastas patarnavimas demokratijai ir visuomenei."

Taip, demokratijos prieš savo priešus nekovojo, bet ir nesirengia kovoti. Su tos demokratijos garbintojais yra ta pati sena yda, kuri ir Naujienas kankina. Tai nekentimas komunistų. Visos tos vadinamos demokratijos nuo pat karo pabaigos daugiausiai kovojo prieš komunistus ir jų simpatikus, prieš unijas ir kitas pažangias organizacijas, o demokratijos priešams davė didžiausią laisvę. To rezultate demokratijos priešai nušlavė demokratiją Vokietijoj, Austrijoj, Lietuvoj ir visoj eilėj kitų šalių. Nekaip demokratija laikosi ir kitose šalyse. Pavyzdžiui, Francijoj Daladje režimas darbininkų organizacijas ir partijas uždaro. Iš Austrijos ir kitų šalių pabėgusius demokratus laiko koncentracijos stovyklose. Tuo tarpu laisvai veikia ne tik vietiniai fašistai, bet ir kitų šalių monarchistai ir kiti elementai. Tas pats dedasi ir Suvienytose Valstijose bei Kanadoje. Radio ir spauda diena dienon šaukia prieš komunistus ir CIO unijas, bet apie reakcionierius, kurie eina prie demokratinių teisių panaikinimo, niekas nekalba. Ir kas gi kalbės, kad didžiuma laikraščių ir radio tų reakcionierių rankose.

Tie liberališki inteligentai labai teisingai pažymi, kuomet jie sako, kad visur reakcija pradėjo atakas nuo komunistų, o paskui užbaigė su unijomis ir liberališkomis organizacijomis. Komunistai yra aršiausi tų reakcionierių priešai. Jeigu buržuazijai pavyksta apsidirbti su komunistais, tuomet ji eina prie unijistų. Taip ir seka iš eilės. Lietuvoj, pavyzdžiui, pirmiausia uždarė komunistines organizacijas, o paskui unijas ir t.t., kol uždarė visas, neišskiriant ir Krikščionių Demokratų Partijos. Tie intelektualai, kovodami už komunistų teises, kovoja ir už savo, nes gyvenimas aiškiai parodė kad savo teises galima apginti tik tada, kada pradedamos ginti gynimu kitų teisių. Bet ne visi demokratai tą mato ir supranta.

Žinoma, Naujienos tuoj pakiša Sovietų Sąjungą, kur, jų manymu, visi kiti, išskyrus komunistus, neturi jokių teisių. Bet tai didžiausias melas. Tenai yra 35,000,000 unijistų. Tenai yra daugelis kitų organizacijų. Ko tenai nėra, tai kapitalistų, didžiausių darbo žmonių ir demokratijos priešų. Sulyg Naujienų, tai jeigu kapitalistų nėra, tai nėra ir demokratijos ir laisvės. Bet Sovietų Sąjungoj dabar ir kapitalistais buvę turi visas pilietines teises. Jie turi balsavimo teises. Jie turi teises dirbti ir užsidirbti pragyvenimą. Jie turi teises naudotis kitais šalies patogumais, kaip ir kiti piliečiai. Jie taip pat gali būti išrinkti ir į valdžios organus, jeigu tik atsirastų kam už juos balsuoti.

Be abejonės, kapitalistai visuomet sakė ir sakys, kad tie, kurie trokšta laisvės, geresnio gyvenimo siekiantiems žmonėms, yra demokratijos priešai. Bet pažangiems žmonėms, liberališkiems žmonėms reikia suprasti, kad netiesa. Yra kaip tik priešingai. Komunistai, kaip ir nemažas skaičius socialistų ir liberalų, kovoja už darbo žmonių teises, už demokratiją darbo žmonėms. Jeigu jie nekovotų už darbo žmonių teises, tai kapitalistams nereiktų prieš juos kovoti. Bet šiandien visi gerai žinom, kad komunistai kovoja už pašalpą bedarbiams, už didesnį atlyginimą už darbą, už geresnes darbo sąlygas, už įvedimą tokios tvarkos, kurioj kapitalistų nebūtų visai, kurioj žmogus žmogaus neišnaudotų. Gali Sovietų Sąjungą šmeižti kaip kas nori, bet niekas negali pasakyti, kad tenai tebėra fabrikantai, dideli žemvaldžiai, samdantieji darbininkus ir bernus. Kaip tik Raudonoji Armija įėjo į vakarinę Ukrainą, pirmuoju jos žygiu buvo suteikimas darbo žmonėms teisių išsidalinti dvarus, nusavinti fabrikus ir t.t.

Štai dar vienas dalykas, kuris rodo, kad komunistai prieš skriaudas, vargus ir išnaudojimą. Kapitalistiniai laikraščiai visuomet primena, kad jeigu karas užsitęs, tai Vokietijos žmonės nukryps linkui komunistų. Vadinasi, kai jis įstums žmones į vargą, į badą, tuomet žmonės ieškos išeities komunistų skelbiamu keliu, ką ir kapitalistiniai laikraščiai pripažįsta, kuomet jie sako, kad Vokietijoj gali įvykti proletarinė revoliucija.

Kas stengiasi įrodyti, kad atakos ant komunistų yra gynimas demokratijos arba gynimas liaudies reikalų, tas stengiasi apdumti darbo žmonių akis. Naujienos, peikdamos tuos intelektualus, užstoja reakciją ir užgiria demokratijos naikintojus ir darbo žmonių išnaudotojus. Jos ne demokratijos ir darbo žmonių pusėj.

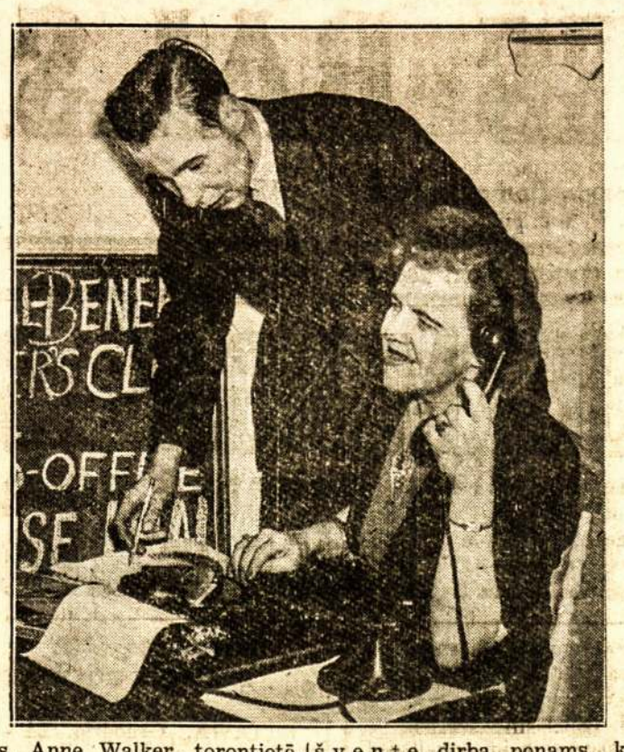

Mrs. Anne Walker, torontietė, kuri leidžia jos namais naudotis bedarbiams šoferiams kaip ofisu. Tie bedarbiai šoferiai dažnai per švente dirba ponams, kurie bebaliavodami nusigeria ir negali vairuoti automobilių. Tai visas jų uždarbis.

APŽVALGA

Dėkoja Sovietams už Paliuosavimą

Silvas Blaževičius, vienas iš Vilniaus krašto lietuvių, lenkų nuteistas kalėti iki gyvos galvos, Pasaulio Lietuvio reporteriui apie savo pergyvenimus pasakojo:

Nežinau, nuo ko ir pradėti. — Bijau, kad negalėsiu savo minčių sukoncentruoti prie svarbiausių kalinio duomenų ir neduosiu tikros tos barbarystės vaizdo. Ateityje manau parašyti savo atsiminimus ir įspūdžius, tačiau dabar dar negaliu, nes jie perdaug gyvi ir jautrūs. Aš jaučiu, kad rašydamas vėl turėsiu iš naujo viską pergyventi — patirti tą patį siaubą, ko, suprantama, dabar jau nepakelčiau. Fašizkai esu visai sumenkęs, nes dar tik dvi savaiti, kaip Sovietų kariuomenė mus išgelbėjo ir nuėmė nuo kojų ir rankų pančius. Be to, per tuos šešis kalinimo metus vis delto neatsilaikiau ir prieš Kocho bacilas. Manau, kad iš lietuvių, kuriuos ištiko mano likimas, tik retas liko sveikas ir džiovos nepaliestas . . .

Taip, **Sovietų kariuomenė nuėmė nuo kojų ir rankų pančius** daugeliui Vilniaus krašto lietuvių. Bet visgi atsiranda tokių žmonių, kurie nesigėdina šmeižti tą armiją ir jos tėvynę — Sovietų Sąjungą.

Ne Visi Socialistai su Imperialistais

Kas skaito Naujienas, tam gali atrodo, kad visi socialistai eina išvieno su Anglijos ir Francijos imperialistais, vedančiais kovą prieš Sovietų Sąjungą ir ginančiais budelį Mannerheimą ir jo kliką. Taip manyti būtų klaidinga. Visose šalyse yra daug ir socialistų, net ir iš vadų tarpo, kurie su Sovietų Sąjunga ir prieš imperialistus.

Pavyzdžiui, Argentinos Socialistų Darbininkų Partijos vadas, Benito Marianetti, masiniame mitinge didžiavosi Sovietų Sąjunga ir karštai sveikino Argentinos Komunistų Partiją, kaip brolišką partiją klasių kovoje. Jis pabrėžė:

Socialistų Darbininkų Partija yra vienintelė socialistinė partija pasaulyje, kuri išlaikė socializmo prestyžą, nes jinai niekad nemanė, kad socializmas galimas sukurti einant prieš socializmo šalį — Sovietų Sąjungą.

Daugumas eilinių socialistų visose kapitalistinėse šalyse taipgi mano, kad būtų didžiausia nesąmonė kovoti prieš socialistinę šalį. Panašiai mano ir Stafford Gripps, vienas iš Anglijos darbiečių vadų. Jis turi didelį skaičių pasekėjų darbiečių tarpe.

Kitas žymus darbiečių vadas, Joshua Wedgewood, savo laiške News Chronicle, rašydamas apie dabartinius įvykius Suomijoj, sako:

Pirmosios gegužės mėnesio, 1918, savaitėmis Suomijoj buvo suareštuota 90,000 vyrų ir moterų, ir nuo 15,000 iki 20,000 jų tapo tuojaus sušaudyta.

Buvo šaudomas kiekvienas dešimtas kalinys. Bet net po tų žudynių pasilikusieji kaliniai buvo kankinami tikslu, kad sužinojus tuos, kurie pritarė revoliucijai.

Tuo būdu buvo sušaudyta 5,000 Riihimaki miestelyje 2,000 Lathi miestelyje ir 4,000 Viborge, ir t.t. Po dviejų savaičių 200 moterų buvo sunaikinta kulkosvaidžių ugnimi Lathi miestelyje.

70,000 žmonių buvo įkalinta arba įbrukta į koncentracijos stovyklas, kur jiems buvo pritaikytas pasaulyje negirdėtas žiaurus režimas. iVenam kalinių trečdaliui nebuvo duota ne tik maisto, bet ir vandens ir tie kaliniai žuvo per pirmuosius keturius mėnesius . . .

Nepaisant to, Mannerheimas dar vis tebevaldo Suomiją. Neigi iš humanitarinio taškaregio, neigi iš laisvės taškaregio kas nors turėtų gailėtis tų pakaitų, kurios įvyko su Mannerheimo prašalinimu . . .

Taip tai žiūri į Mannerheimo režimą darbietis. Panašiai galvoja ir daugelis eilinių darbiečių. Pamatysite, kai jo režimas bus nušluotas ir liaudies valdžia atsteigs tvarką, suomiai negalės atsidžiaugti tuo pasikeitimu. Dauguma suomių džiaugiasi, kad Mannerheimo režimui artinasi galas.

H. G. Wells Jaučia Kapitalizmo Galą, Bet Bijo Tų Jėgų, Kurios Pastatys Naują Pasaulį

H. G. Wells, pasauliniai garsus anglų rašytojas, Pasaulio Istorijos autorius, labai susirūpino pasaulio likimu. Jis mato, kad šis karas už "hitlerizmo sunaikinimą" problemos neišriš; kad vienintėlis išėjimas, tai pakeitimas sistemos, bet jis prieš tas jėgas, kurios pabudavos naują pasaulį.

Magazine Digest talpina vieną iš jo straipsnių, kuriame jis tuos dalykus gvildena. Tarp kita ko, H. G. Wells apie dabartinį karą sako:

Šiandien eina karas nusikratymui Adolfo Hitlerio, kuris dramoj paėmė Hohenzolernų rolę. Šis karas, Čemberleno-Hitlerio karas, Britų Imperijos vedamas senoj dvasioj. Ji nieko nepasimokino ir nieko neužmiršo. Tas pats nekreipimas atydos į pamatinę problemą.

Kaip kasymasis neišgydys nuo jadros, taip nusikratymas Hitlerio ir nazių neišgydys pasaulio nuo jo ligų. Liga pasireikš kokioj nors naujoj formoj. Pasaulio liga yra nacionalistinio individualizmo ir nekoordinuoto veikimo sistema. Norint pasaulį išgydyti, reikia tą sistemą prašalinti.

Jo manymu, ta sistema šio karo neišgyvens. Svarbiausiu žmonių uždaviniu yra, jis sako, surasti būdus, kaip šios sistemos atsikratyti, ir ką jos vieton pastatyti. Anot jo, dabartiniu metu mažai kas žino, ką reikia daryti. Reikia plačių diskusijų, žodžiu ir per spaudą, kad susidaryti vaizdą, koks naujas pasaulis turėtų būti. Kas liečia jį patį, atrodo, kad jis stovi už socializmą. Jis rašo:

Politinė federacija, mes turime suprasti, be ekonominės kolektyvizacijos, negali pavykti. Taikos ieškotojo užduotis, sako jis, apima ne tiktai politinę, o ir nuodugnią socialę revoliuciją, nuodugnesnę net ir už komunistų revoliuciją Rusijoj.

Girdi, visuomeniniai reikalai turi būti tvarkomi visuomenės. Esą reikalinga panaikinti pelnymąsi ir visus kitus apsireiškimus kurie gimdo parazitus.

Bet kuomet jis prieina prie klausimo, kaip to atsiekti, jis iš krypsta iš kelio. Marksistinis kelias jam nepatinka. Jis sako:

Kolektyvizacija nuo klasinio karo turi būti visai atskirta. Visą tą proletarinį iškraipymą turime išmesti iš savo galvų visai ir pradėti gvildent problemą, kaip realizuoti naują ir dar negirdėtą galimybę sukolektyvizuoti pasaulį.

Mes esame žmonės, prieš kurių akis stovi gigantiškos jėgos, kurios arba sunaikins mūsų padermę, arba iškels ik negirdėto aukščio, kas liečia galią ir gerbūvį. Tos jėgos turi būti kontroliuojamos, nes kitaip jos mus sunaikins. Bet pilnai kontroliuojamos, jos gali panaikinti vargą, vergiją — padarant tuos dalykus nereikalingais. Klasinio karo komunizmas turėjo gerą progą atsiekti to, bet nepavyko jam pasiekti. Iki šiol, jis vieną autokratinę Rusiją pakeitė kita autokratine Rusija. Rusija kaip ir visas pasaulis, susiduria su kompetentiškos kolektyvinės sistemos valdžios problema. Ji tos problemos dar neišrišo.

Proletariato diktatūra mus suvylė. Mes turime ieškoti kitokių kontrolės galimybių. Ar galima jas rasti?

Sulyg jo išeina, kad kapitalizmą turės panaikinti pats kapitalizmas. Juk jei ne proletariatas, skaitlingiausias visuomenės sluogsnis, tai kas gi daugiau galės kapitalizmą panaikinti, jei ne pats kapitalizmas? Sakysime ta padarys keli desėtkai intelektualų, kaip kad pats Wellsas. Ar gali jie tą padaryti? Ne.

Čia reikia pastebėti, kad socializmo įsteigimui kito kelio, kaip marksistinis, nėra. Ir pats H. G Wells jo dar nemato. Būtų juokinga manyti, kad kapitalistai vieną gražią dieną taps tokie geri, kad apsivilkę darbiniais drabužiais išeis į darbą.

Gyvenimas rodo kaip tik priešingai. Juo kapitalizmas brenda į gilesnį krizį, į didesnę betvarkę, tuo jis žiauresnis darosi, tuo daugiau jisai kovoja prieš tuos, kurie agituoja už pakeitimą sistemos.

Daugelis mėgino sumušti marksizmą. Kai kurių kraštų socialistai mėgina atsiekti "socializmo" ne revoliucijos ir proletariato diktatūros keliu, o laipsnišku perėjimu, bet kur jie atsidūrė?

Pastabos

Šiemet Kalėdos pasitaikė tą dieną, kada reikia išleisti Liaudies Balsą. Ilgai svarstėm, kaip pasielgti, ar dirbti per Kalėdas ar ne. Priėjom išvados, kad reikia dirbti ir Liaudies Balsą išleisti. Lai šis mūsų kalėdinis numeris būna kalėdine dovana visiems Liaudies Balso skaitytojams.

Tačiau skaitytojus prašome dovanoti mums, jei mes vieną numerį praleisime per Naujus Metus. Mat ir Nauji metai pasitaiko kaip tik tuo metu, kada reikia Liaudies Balsą spausdinti ir išsiuntinėti. Spastuvininkai, kurie spausdina Liaudies Balsą, nenori tą dieną dirbti.

Jeigu aštuntais metais vieną numerį praleisime, del viršuj suminėtų priežasčių, mūsų rekordas del to nenukentės.

* * * *

Taigi, kaip jau pastebėjote iš viršuj duoto paaiškinimo, šiemet Liaudies Balso darbininkams Kalėdos nebuvo jokia šventė. Dirbom paskubomis, kad suteikti jums žinių, teisingų žinių.

Tikimės, kad jūs, visi Liaudies Balso vajininkai ir rėmėjai, kurie nedirbote per Kalėdas, smarkiau pasidarbuosite po Kalėdų. Tiesa, gal daug kam ant rytojaus galvas skaudės ir nesinorės dirbti visai, bet tie skausmai ilgai neužsitęs.

* * * *

Jeigu kurie skaitote kapitalistinę spaudą ir klausote radio pranešimų apie karą Suomijoj, manau nė vienam iš jūsų galvą skauda daugiau, negu nuo vyno. Žinoma, ne del to skauda, kad Suomijos liaudis pralaimėtų, o delto, kad tos žinios labai melagingos; kad tos "žinios" sukelia pasišlykštėjimą.

Kai kam kyla klausimas, kodel laikraščiai tas žinias talpina, nedarydami jokių pastabų, žinodami, kad tai grynas melas. Į tai atsakyti labai lengva.

Kapitalistiniai kraštai, kaip jau žinoma, rengiasi karui prieš Sovietų Sąjungą. Todel kiekvienas melas, žeminantis Sovietų Sąjungos jėgas, yra naudingas.

Tos žinios visiems antikomunistams sako: "Žiūrėkit, Sovietų kariuomenė visai silpna. Eikim ir sumuškim ją."

Tai drąsinimas Sovietų Sąjungos priešų, tai kurstymas žmonių į karą prieš socialistinę šalį.

* * * *

Geriausiai į tuos melus atsako Sovietų Sąjungos pranešimas apie karo eigą Suomijoj. Jis nėra nei kiek perdėtas. Jame nėra jokio pasigyrimo. Jis paduoda abiejų pusių nuostolius.

Iš to pranešimo, kuris telpa šiame Liaudies Balso numeryje, matysite, kad Naujienų ir kitų laikraščių žinios buvo ir yra gryniausias melas.

Taipgi matysite, kokiose sąlygose Raudonajai Armijai tenka kariauti.

* * * *

Francijos ir Anglijos kapitalistų valdžios nutarė teikti Suomijai moralę ir materialę paramą, bet nieko nesako apie siuntimą kariuomenės.

Man atrodo, kad jos savo kareiviais nevisai pasitiki. Kita, atrodo, kad ir tų šalių žmonės nenorėtų matyti savo sūnus kariaujant prieš Suomijos liaudį, kurią liuosuoja Raudonoji Armija.

Anglijos ir Francijos imperialistai duoda ginklus ir amuniciją, bet kareivius turi duoti Švedija, Norvegija ir kitos šalys.

Anglai visuomet taip darė. Jie savo karus vedė kitų rankomis.

Teikimas Suomijos baltagvardiečiams ginklų ir amunicijos gali Sovietų Sąjungą priversti duoti tokią pat paramą Vokietijai. Taip gali išeiti, kad anglams ir francūzams iš to jokios naudos nebus.

J. Y.

Kas liečia Sovietų Sąjungą niekas nesako, kad tenai viešpatauja jau švelniausias režimas. Tenai dar tebėra proletariato diktatūra, kuri buvo įsteigta nulopinimui kapitalizmo ir įsteigimui socializmo. Bet juo toliau, juo socialistinė sistema laugiau įsitvirtina, tuo švelnesnė darosi proletariato diktatūra. Tačiau, nežiūrint to, kad ji vadinama diktatūra, ji yra daug platesnė demokratija, negu buržuazinė demokratija. Tai masių diktatūra, prieš saują kapitalistų. O dabar, kada kapitalistų nebėra, ji liečia tik saujelę tų elementų, kurie gal dar kartais svajoja apie sugrąžinimą senos sistemos. Kas liečia kūrybą, budavojimą aukštesnio gyvenimo, tenai niekas tam netrukdo. Trukdymas tik tiems, kurie norėtų sugriauti naują tvarką, kenkti jai, kad padėti kapitalistams užpulti ant tos šalies ir sunaikinti. Bet tokių labai mažai.

ŠYPSENOS

Užsitarnautas Patarimas

Livorno garsus poetas keliavo kaž kokiais reikalais iš vieno miesto į kitą. Štai jis prieina upę, per kurią nebuvo tilto, o reikėjo keltis keltuvu. Bet poeto kišenėje nebuvo nei vieno grašio. Livorno vis tik pasišaukė keltuvininką ir tarė jam:

— Perkelk mane per upę, o aš duosiu tau už tai svarbų ir reikšmingą patarimą.

Keltuvininkas sutiko, o perkėlęs pareikalavo žadėtojo patarimo.

— Keltuvininke, — tarė Livorno, — jei nori bent kiek pralėbėti, niekuomet nekelk per upę tokių keleivių, kaip aš, kurie neturi pinigų.

—o—

Gražiausioji Valanda

Jie abu išėjo su pašliūžomis ir dabar stovėjo iki kelių sniege susiėmę rankomis. Ji padėjo savo galvą ant jo krūtinės ir tarė:

— Ach, Jonai, tai gražiausioji mano gyvenimo valanda!

— Na, — taria Jonas, — visą valandą vis delto mudu čia taip išstovėti negalėsim!

—o—

Jis Mušė Būgną

Vienas gerklės ligų specialistas buvo profesorium vienos didelės klinikos. Jis gerai žinojo savo pagarsėjimą ir dažnai mėgdavo demonstruoti, kaip jis greitai suranda ligos priežastį. Kartą į kliniką atsilanko vienas ligonis ir į jį kreipiasi:

— Pone profesoriau, jau kelinta savaitė jaučiu gerklėje didelį skausmą. Gerklė labai peršti sunku valgyti . . .

— Kuo užsiimi, kokios profesijos?

— Esu dūdų orkestros dalyvis.

— Štai, ponai, — aiškina profesorius apie jį stovėjusiems studentams, — ši liga neabejotinai yra nuolatinio gerklės darbo pasekmė. Dažnas dūdavimas muzikos instrumentų pūtimas džiovina, įtempia gerklę ir ją susargdina.

Paskui kreipdamasis į pacijentą klausia:

— Kokiu instrumentu grodavai? Fleita, baritonu ar klernета?

—Ne, pone profesoriau, aš visą laiką būgną mušiau.

Tik Saliamonas Galėtų Tą Išspręsti

Nesenai Windsore buvo teisiamas vienas žmogus, kuris, vairuodamas automobilį, savo automobiliu įvažiavo į kitą. Teisėjo užklaustas paaiškinti, kaip tai atsitiko ir iš keno kaltės, kaltinamasis visu rimtumu paaiškino, kad tai nebuvusi jo kaltė, bet Dievo valia. Tiktai iš Dievo valios nelaimingas automobilių susidūrimas įvykęs.

Bet teisėjas, pats tikėdamas bažnyčios skelbiamam mokslui, kad be Dievo valios ir plaukas žmogui neiškrenta iš galvos, vis tik tą žmogų apkaltino ir nubaudė.

Kyla klausimas, kodel teisėjas, pripažindamas bažnyčios mokslą, žmogų, o ne Dievą apkaltino?

●

Kada Francijos prezidentas Lebrun nuvyko į Vakarų Fronto linijas, tai apie jo išvykimą težinojo vos keli patys aukštieji valdininkai. Bet kada jis įėjo į Mažinot tvirtumą, priėjo prie periskopo ir per jį pasižiūrėjo į priešo pusę, prieš save pamatė 10 pėdų didumo iškabą su užrašu: (angliškai tariant) "Welcome, Monseur Lebrun."

Tą iškabą buvo pastatę vokiečiai kareiviai savo linijose, tiesiog prieš Mažinot tvirtumose esantį periskopą, per kurį žiūrėjo prezidentas Lebrun.

Klausimą išaiškinti gali tik Saliamono smegenys.

●

Anglijos premjeras Čemberlenas lankydamasis Francijoj aplankė ir Vakarų Fronto linijas. Bet jis atvykdamas į Franciją su savim nebeturėjo "ambreliaus," su kuriuo, sakoma, jis ir valgyti eidamas nesiskiria.

Tuo laiku, kada Čemberlenas lankėsi po Mažinot tvirtumas virš jų iš Vokietijos pusės atskrido mažas orlaivis ir ore pasivartęs išmetė "ambrelių." Prie to lietsargio buvo pririštas raščiukas sekančio tūrinio:

"Vokietijos orlaivyno ministerija apgailestauja, kad Mr. Čemberlenas buvo tokiame blogame ore vaikščioti be lietsargio, todel ir aukoja šį labai naudingą instrumentą apsisaugojimui."

Tam reiškiniui teisingus komentarus tik Saliamonas gali duoti.

●

Per radiją penkių minučių laikotarpyje mums praneša sekančiai: "Rusų bomberiai užskridę virš Helsinkio šiandie mėtė į gyventojus atsišaukimus." Už poros minučių iš kitos stoties jau sako: "Rusų bomberiai užskridę virš Helsinkio mėtė atsišaukimus ir bombas. Bombos krito toli už miesto." O už trijų minučių po šio pranešimo iš trečios stoties sako: "Rusų bomberiai bombardavo Helsinkio gyventojus. Jų bombos krito ant ligoninių, jas sudaužė, bet tik keli asmenys tešužeisti."

Stebūklingąja traice rusų bomberiai vienu užskridimu atliko tris darbus: mėtė lapelius, bombardavo gyventojus ir sudaužė ligoninę.

Jie tiek galingi, kad vienu užskridimu galėjo atlikti tris darbus, bet tuo pačiu sykiu jie tiek netikę, kad net ligonių nepajėgė užmušti. Baltagvardiečiai tuos rusų bomberius ir kitas oro mašinas šaudo žemyn, kaip muses nuo sienų šeimininkė, ir jie tokie baisūs, kad terioja visus Suomijos gyventojus, bet tuo patim sykiu jų bombos užmušė tik varną . . .

Be pusbutelio ir Saliamonas šio klausimo negalėtų išspręsti.

●

Grigaitis Naujienose rašo, kad Suomijos baltagvardiečiai jau antru kartu sutriuškino Raudonąją Armiją ir veja tik veja kas dieną atgal. Bet kodel ne Suomijos baltagvardiečiai perkirto Sovietų Sąjungą, o Raudonoji Armija Suomiją ir pasiekė Norvegijos sieną, — išaiškinti gali tik vienas Saliamonas.

●

Jeigu pagal "socialistinį" mokslą devyni baltagvardiečiai užmušė 700 raudonarmiečių, tai kiek reikės metų, kol Grigaitis išžudęs visus raudonarmiečius užims Maskvą ir atgaus savo dvarą? — pasakys tik Saliamono išmintis.

●

Su Suomijos baltagvardiečiais iš vieno eina Italijos Musolinis ir Ispanijos generolas Franko, bet nuo jų neatsilieka ir lietuviai "socialistai" Grigaičio vadovy-

Jeigu komunistai susidėjo su fašistais prieš fašizmą kovodami, tai ką padarė "socialistai" drauge su fašistais kovodami prieš Suomijos liaudį?

Jeigu Suomijos baltagvardiečiai kovoja už demokratiją, tai nuo kada Musolinis su generolu Franku pradėjo kovoti už demokratiją?

Į šiuos klausimus atsakyti gali tik Saliamono galva . . .

Dėdė Albinas

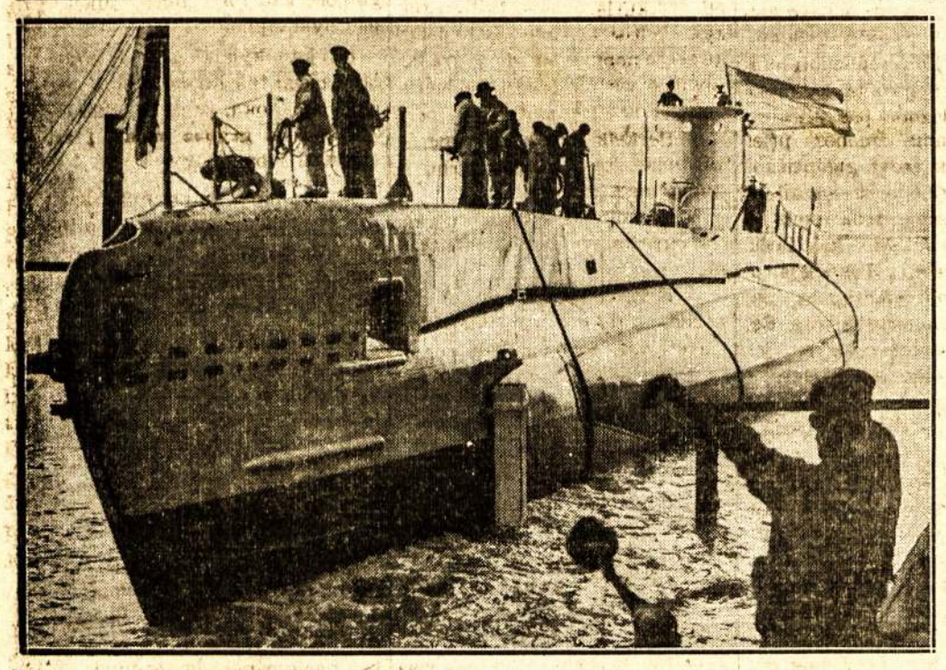

Anglijos submarinas Sterlet. Tokio pat dydžio submarinas, 670 tonų, vardu Salmon, nuskandinęs vokiečių kruizerį Leipzig. Salmon buvo visai arti ir prie Bremeno, bet vokiečių orlaiviai neleidę jam paleisti torpėdų, jis turėjęs pasinerti, kad orlaiviai neužmestų bombos ant jo nugaros.

BLOKADA

Kaip kariaujančios šalys viena kitą stengiasi užblokuoti ekonominiai, taip kapitalistinių šalių valdytojai privedę kraštą prie katastrofiškos padėties pradeda blokadą prieš teisingų žinių skleidimą, kad teisingos žinios ir tikrieji faktai negalėtų pasiekti plačiųjų masių.

Europoje karui prasidėjus, Kanadoje tuojau buvo pradėta žinių blokada. Kapitalistai savo rankose turėdami visas žinių teikimo priemones, spaudą ir radiją, pradėjo žmones maitinti pramanytomis žiniomis, klaidinančiomis žmones, kad jie negalėtų orentuotis, kas ištikrųjų dedasi pasaulyje.

Tuojau buvo pradėta persekioti progresyvė spauda, kuri žmonėms teikė teisingas žinias. Radijo negali naudotis niekas kitas, apart ištikimų kapitalistinei politikai asmenų.

Kapitalistinė spauda jiems nepalankius faktus nutyli, jiems nenaudingas žinias boikotuoja. Apie jas jie nemėgsta plačiai rašyti. Jeigu ką ir parašo, tai tik trumpai paminėdami įvykį smulkutėmis raidėmis, neparodant tikrųjų įvykio priežasčių. Bet nežiūrint tos kapitalistinės blokados, teisingosios žinios, nors pavėluotai, bet pasiekia plačiausia minias.

Štai dabar iškyla aikštėn tikrieji įvykiai, kurie Indijoje dėjosi net prieš mėnesį laiko.

Mid-West Clarion paduoda dabar, gautas žinias, kad tuojau, kada Indija buvo įtraukta į Anglijos karą, kaipo jos kolonija, ten žmonių tarpe kilo didelis pasipriešinimas. Progresyvių žmonių vadovybėje, tuojau buvo pradėtas organizuoti protesto prieš Angliją trijų dienų streikas. Apie tą streiką kapitalistinė spauda tik tiek teparašė, kad "Indijos organizuojamas streikas iširo." Bet faktinai tenai įvyko milžiniška Indijos žmonių demonstracija ir trijų dienų streikas, reikalaujantis Indijai suteikti nepriklausomybę. Tame streike dalyvavo 90,000 žmonių, popiermalkių darbininkų. Visos Indijos malkų išdirbystės įmonės per tris dienas streikavo, reikšdamos savo protestą ir reikalavimus. Tai įvykis, kuris parodo Indijos darbo minios nusistatymą ir jų reikalavimus.

Bet tokios žinios labai nenaudingos kapitalistams-imeprialistams. Jų patiekimas žmonėms yra žalingas, nes jos rodo, kad kitų kraštų darbininkai kyla kovon prieš savo išnaudotojus ir tuo akstina ir šio krašto darbininkus stoti kovon už savo teises ir reikalus.

●

Šiomis dienomis Francijoje bu-
Šiomis dienomis Francijos buatiduota 48 asmenys. Kapitalistinė spauda apie tai praneša tik tiek, kad jie yra komunistai. Bet už ką juos areštavo, už kokius veiksmus juos kaltina, nepasako.

Kodel? Todel, kad tie areštuotieji stojo kovon prieš Francijos kapitalistus už darbo žmonių reikalus. Jie reikalavo Francijos darbo žmonėms demokratinių teisių. Jie yra priešingi kapitalistų sauvaliavimams ir darbo žmonių išnaudojimui. Todel, kad jų veikimas rado didelio pritarimo Francijos gyventojuose, todel, kad Francijos liaudis jų lūpomis kalbėjo, kada jie smerkė kapitalizmą, kapitalizmo diktatūrą, kuri apgaulingai pavadinta demokratija.

Siaučiantis Francijoje kapitalistinis teroras, tikrenybėje yra ne kas kitas, kaip fašistinė krusada vesta Vokietijoje, jam įsigalėjus pirmomis dienomis. Tie areštai rodo, kad Francijos liaudis nepasiduoda kapitalistų sauvaliavimams, bet stoja prieš jį kovon.

Tai labai nemaloni žinia šio krašto kapitalistams ir todel jie apie tai nieko nerašo.

Kapitalistinis pasaulis priėjo bedugnės kraštą. Šimtmečiais kapitalistai pagal savo "kultūringą demokratiją" valdė pasaulį, bet vietoj gerbuvio ir kultūros pasaulį nuvedė prie katastrofos. Visu jų viešpatavimo laikotarpiu žmoniją kankino skurdas, vargas, badas ir karai. Kapitalistinis pasaulio valdymas buvo didžiausia žmonijos nelaimė. Todel tai jiems svarbu klastuoti įvykių faktus, kad žmonės nepamatytų, prie ko ir kur nuvedė kapitalistų pasaulyje šeimininkavimas.

Todel jiems taip rūpi visokiais p r a simanymais diskredituoti progresyvį darbininkų veikimą ir purvinti sąmoningais melais Sovietų Sąjungą, šalį, kurią valdo darbininkai ir steigia beklasę visuomenę.

Teisingų žinių blokada dabar vedama visu smarkumu ir toje srityje daug daugiau nuveikta, negu pačiame karo fronte, nes klasių kova kapitalistai daugiau suinteresuoti, negu kova su kitos šalies kapitalistais. Jei jie savuose kraštuose klasinės kovos nelaimi, tai jie visai negali kariauti su kitos šalies kapitalistais del savo imperialistinių interesų. Todel tai visu smarkumu pasireiškė kova prieš darbininkų klasę ir kaipo tos kovos priemonę naudoja blokadą prieš teisingas žinias.

Progresyvei visuomenei stovi uždaviniu sulaužyti tą žinių blokadą (neliečiant kariškų paslapčių) ir išsireikalauti sau teisę patirti tikruosius faktus apie tai, kas vyksta šiame krašte ir visame pasaulyje.

B.

Francijos armijos inžinierijos korpuso nariai tveria spygliuotų vielų tvorą vakarų fronte. Apskaičiuojama, kad tokioms tvoroms buvo sunaudota 65,000 tonų vielų. Tokių vielų esą nutiesta 2,500 mylių ilgio. Tvoros tveriamos 12 pėdų pločio.

Tokios tai scenos buvo išvykstant jiems į Europą. Ar daug jų sugrįš?

PAKARUOKLIS KAPINĖSE

Zarasai. — Katalikų kapinių sargienė vieną rytą patėmijo medyje kažką kabantį. Iš sykio moteris persigando, manydama, kad tai koks vaiduoklis. Bet kada kryžiaus ženklas neprašyto svečio iš medžio neišvarė, tai įsidrąsinus moteris priėjusi prie medžio atrado jame pasikorusį žmogų.

Išaiškinta, kad pasikoręs yra Juozas Kundreliauskas iš Petrūniškių priemiesčio. Pasikorimo priežastis neaiški.

Kanadiečiai savanoriai atsisveikina su namiškiais išvykdami į Europą. Žinoma, liūdnų scenų niekas nefotografuoja.

MIRTIES LAUKAI TIES VERDUNU

ANTANAS VENCLOVA

Čia sienos aptaškytos sužeistųjų krauju, o metalinės rinkės ir cemento asla apdžiūvusi iš žaizdų almančiais pūliais, krauju ir išmatomis. Kiek šios duslios sienos nuo pasaulio akių, nuo motinų nuslėpė sūnų dejavimų, skausmo, ir mirčių, nukapotų rankų, kojų, sudaužytų kaukolių su ištiškusiomis smegenimis!

Garsiai skamba prancūzo kareivio, einančio gido pareigas, žodžiai cementinėse lubose, ir mirties laukų lankytojai — švedai ir Stokholmo, amerikiečiai, vokiečiai nutyla, nebedrįsta kalbėti, nes atrodo, kad vietoj jų balsų šie rūstūs požeminiai urvai ir tuneliai vėl prisipildys dejavimų ir sužeistų šauksmų, kad plytų ir metalo surakinimai ims aidėti klyksmais žmonių, kurie nuo mirties siaubo ir nežmoniško trenksmo, nepertraukiamo ištisais mėnesiais, nei dieną nei naktį, — išėjo iš proto ir raudamies sau plaukus, keikdami gimtąją dieną, dangų ir žemę, bėga pamišę šiais tuneliais, kol kiti, dar nesuspėję išeiti iš proto, juos suriš ir uždarys atskirame skyriuje.

Pagaliau pro angą vėl sužiba dienos šviesa, ir krūtinė prisipildo laimės ją pamačius. Vadinasi, dar yra gyvenimas, yra saulė, drugiai, automobilis, kuris po valandos gali būti ten, kur žmonės apie mirtį negalvoja, ir yra kelias kuriuo galima eiti, važiuoti, džiaugsmingai jaučiant, kad dar nesustojo judėjimas, medžių slinkimas pro langus, šešėlių žaismas ir kad rasos lašai, pakibę ant laukinio dagio ir medžio šakelės, dar tebespindi, džiugindami akį.

Ne, ne! Šitiems laukams nėra galo! Štai, spygl. viela užraizgyti plotai, sulankstytos geležies užtvaros ir vėl begalinė duobių eilė, — nesuskaitomos duobės, nesuskaitomi sprogimai. Kelyje, pravestame per šiuos mirties laukus, matai vienišus žmones, turistus, bet ne vieno nematai šalia kelio, nes užrašai, pakabinti daugelyje vietų, skelbia: Ne žingsnio iš kelio! Visur mirties pavojus! Visur pilna nesprogusių granatų, minų ir kitų mirties pabūklų! Nedeginti ugnies! — Laukai užkrėsti mirties liga, kuri tūno kiekvienoje žemės pėdoje ir del mažiausio neatsargumo gali išnešti į padanges visus, kurie norės čia jaustis nepavojingai, kurie norės įsiverti į mirties laukų paslaptis.

Niekur čia nebegyvena nė vienas žmogus — per dešimtis kilometrų. Pakelėmis stūkso paminklai. Paminkluose iškalti bažnytkaimių ir kaimų, kur prieš 1914 metus gyveno ramūs, darbštūs prancūzų žmonės. Užėjo karas. Bėgo, kas suskubo pabėgti, palikę degančius namus, besiganančius laukuose gyvulius, o gryžę neberado net griuvėsių, nes kiekvieną plytą, pamato akmenį granatos sutrupino į dulkes ir išblaškė į visas puses. Ir šie laukai, prancūzų valdžios iš žmonių išpirkti, sudaro milžinišką, be abejo, pasaulyje didžiausį ir baisiausį muziejų, koks tik kada buvo.

Niekas nesužymėjo čia visų kapų, nes kiekviena žemės pėda — šimtų kapas ir kiekvienas žingsnis — kraujo klanas. Sako, kad Meuse upė kartais būdavo raudona nuo kraujo, jos bangos nusidažydavo žmonių krauju tartum vynu, tik tas vynas būdavo tirštas ir šiltas, kol atšaldavo vėsioje upės sriovėje.

Fortas Douaumont. Toks pat rūstus ir toks pat galingas — metalo, akmens, cemento masė su požeminiais tuneliais, sprogstamų medžiagų sandeliais, ankštomis ligoninėmis. Šešis mėnesius jis buvo vokiečių rankose, tačiaus kiek šis mažutis laimėjimas reikalavo kraujo, kiek žmonių gyvybių, rodo tik kapai, kuriuose neužmatomos kryžių eilės.

Didžiūlės sutvarkytos prancūzų kapinės iš už kelių rodo aukštas milžiniškas paminklas. Iš pradžių susidaro kuriozo vaizdas — atrodo, kad tai vidury mirties laukų stebuklu išlikęs galingas statinys, ir tik arčiau privažiavęs matai, kad tai liūdna dovana gyvųjų mirusiems. Iš ilgo, apie 100 mtr. ligio trobesio, pastatyto forto stiliuje iš pilko smiltainio, kyla aukštas, į viršų smailėjąs bokštas, kuris naktį prožektoriais nušviečia tolimus laukus. O paminklo papėdėje — kapų kapai su baltais akmeniniais kryžiais. Jie toki dideli, tie kapai, kad pavargtum, kol apeitum juos. Tai ištisas randonų rožių sodas, kuriame skendėja kūnai mirusių už Prancūziją, kaip užrašyta ant kryžių. Čia ilsisi ne tik prancūzai, bet ir spahi, kolonijų kareiviai, iš Tuniso, Alžyro ir kitur, pakloję savo kaulus tik jau ne už savo tautų reikalus ir ne už savo laisvę. Išlietu krauju brolių pančių sunkumo jie nepalengvino.

Žiūriu į tuos kryžius ir galvoju, kiek motinų alpo ir nemigo naktimis liejo ašaras, gavusios trumpą pranešimą iš fronto: "Jūsų sūnus garbingai žuvo dėl tėvynės." Atsimenu vieno seno paryžiečio pasakojimą apie pirmą karo dieną Paryžiuje, apie mobilizacijos dieną. Gražus vasaros vakaras. Milžiniško Paryžiaus langai atdari, ir pro juos visame mieste girdėti verksmas, raudojimas. To raudojimo neįstengia nuslopinti nei vežimai, nei automobiliai, nei kareivių dainos. Tai raudoja milijonai prancūzų moterų, išlydinčių savo vyrus, vaikus ir sužadėtinius į frontą. Ties geležinkelių stotimis grūdasi vežimai ir automobiliai. Į rytus eina nesuskaitomos traukinių eilės, kuriose sugrūsta "mėsa armotoms." Gatvės pilnos kareivių, jie žygiuoja su pilna žygio apranga, sveiki, nudegę saulėje, o po kelių dienų, po mėnesio, metų iš jų liks sudraskyti mėsos gabalai, sužaloti invalidai, jie supus, užversti sprogusios priešininko minos arba merdės ištisais metais ligoninėse, užnuodyti dujų. Ir Paryžius verkė visą naktį, tas didžiulis miestas, nuo kurio veido niekad nenuslenka šypsena ir kuris moka linksmintis, kaip nemoka joks kitas miestas pasaulyje.

Baisios dienos buvo ties Verdunu, baisios naktys. Įnirtusios mašinos rausė žeme tunelius, žmonės dėjo minas, kurios tokius pat žmones nešė į padanges arba užversdavo ištisais kalnais. Aš neužmiršiu tranšėjos Bajonettes, kur po sunkiu cemento paminklu ilsisi užverstas prancūzų batalijonas. Jie žuvo čia broliškame kape, šitie puikūs, jauni vyrai iš Paryžiaus, Normandijos laukų, Marseilo ir Biaritzo, o gyvieji net nesistengė jų atkasti, jie paliko klaikų vaizdą — iš žemės kyšančius durtuvus ir šautuvų vamzdžius, kad būsima karta matytų, kokias baisenybes kentėjo nelaimingi žmonės ir kaip jie beprasmiškai žuvo.

Paryžius verkė visą naktį. Dabar jis ne-

(Versk)

Lietuvoje

VOKIEČIAI NUŠOVĖ LIETUVĮ KONTRABANDININKĄ

Kretinga. — Kretingos apylinkės gyventojas V. Milius slaptai nešė į Klaipėdos kraštą tris žąsis, manydamas tenai jas parduoti ir uždirbti kiek daugiau, negu Lietuvoje. Bet vargšą kaimietį ištiko didelė nelaimė. Vos spėjo pereiti sieną, kaip buvo patėmytas vokiečio pasienio sargo. Sargas paliepė jam sustoti, bet išsigandęs žmogus nepaklausė įspėjimo, o pasileido bėgti. Tada į jį sargybinis pradėjo šaudyti ir pataikiusi kulka jį vietoj užmušė.

Velionis buvo dar nesenas žmogus, neturtingas kaimo gyventojas. Paliko žmoną ir būrelį vaikų.

Vilniaus Advokatai Turės Išmokti Lietuvių Kalbą

Kaunas. — Prieš karą Vilniuje buvę apie 200 advokatų, kurių tik 70 vilniečių, t. y. tokių žmonių, kurie iš Vilniaus krašto kilę ir turi teisę gauti Lietuvos pilietybę, kiti į Vilnių yra atsikėlę iš kitų buvusios Lenkijos sričių.

Taigi aną dieną Kaunan atvyko vilniškių advokatų 5 žmonių delegacija, kuri lankėsi pas Apeliacinių rūmų pirmininką J. Gudauskį, norėdama išaiškinti savo būklę, susidariusią Lietuvai užėmus Vilnių.

Delegacijai buvę paaiškinta, kad tie Vilniaus krašto advokatai, kurie mokslus baigę ir diplomus įsigijo prieš Did. karą ir buvo advokatais arba advokatų padėjėjais, bus įtraukti į Lietuvos advokatų sąrašą, o tie, kurie baigę lenkų mokyklas ir gavo jų diplomus, turės kreiptis į švietimo ministeriją, kad pirma pripažintų jų diplomus, kaip užsieny baigusių mokslą, o paskui galės kreiptis į Teisingumo ministeriją del priėmimo į advokatus.

Be to, Vilniaus advokatai norėtų, kad teismuose būtų jiems leista kalbėti lenkų kalba. Kadangi pagal mūsų įstatymus teismų kalba yra valstybinė kalba, tai ir šis Vilniaus advokatų pageidavimas nebus patenkintas.

STEIGIA DAUGIAU KALKIŲ PURVO TRĄŠŲ SANDELIŲ

Kaunas. — Žemės ūkio rūmai įsteigė naujų kalkių purvo sandėlius Tytuvėnų, Viduklės, Lukšės, Mergalaukio ir Alytaus geležinkelio stotyse. Iš viso dabar žemės ūkio rūmai jau yra įsteigę 21 kalkių purvo sandėlį.

Pagal susitarimą su geležinkelių valdyba šiais metais žemės ūkio rūmai gali įsteigti 50 kalkių purvo sandėlių.

Sandėliai steigiami ten, kur pageidauja vietos ūkininkai.

Kalkių purvas į sandėlius traukiniu gabenamas iš cukraus fabrikų.

Padidintas Mokyklų Tinklas Vilniuje ir Jo Srityje

Vilnius. — Švietimo ministerija Vilniaus mieste ir srityje jau sudarė valstybinių pradžios mokyklų tinklą. Sudarant šį tinklą, esamą Vilniaus mieste ir srityje pradžios mokyklų mokytojų skaičių teko padidinti 84 mokytojais, tačiau ir tas mokytojų skaičius dar galės būti padidintas, kai paaiškės tikras Vilniaus krašto mokinių skaičius. Pradžios mokyklų mokytojų skaičius Vilniaus krašte teko padidinti del to, kad buvo rasta mokyklų, kuriose vienam mokytojui teko net ligi 90 mokinių. Mat, buv. Lenkijoj buvo praktikuojamas pakaitinis mokymas, o vietomis net padienis mokymas. Pas mus toks mokymas, esant priverstinam pradžios mokslui, nepraktikuojamas, tai ir del to pradžios mokytojų skaičius dar teko padidinti.

Sudarant pradžios mokyklų tinklą Vilniaus krašte valstybinių pradžios mokyklų Vilniaus mieste įsteigta 56, kuriose mokys 446 mokytojai, Vilniaus apskrityje įsteigta 149 mokyklos su 310 mokytojų, Valkininkų apsk. — 107 mokyklos su 158 mokytojais ir Švenčionėlių apskrityje įsteigta 80 valst. pradžios mokyklų su 119 mokytojų. Iš viso Vilniaus krašte įsteigta 392 valst. pradžios mokyklos, kuriose mokys 1,033 mokytojai. Be to, Vilniaus krašte veikė apie 40 privatinių mokyklų su apie 300 mokytojų. Tas mokyklas išlaikė įvairios draugijos. Šios draugijos, kai persiregistruos Vidaus reikalų ministerijos nustatyta tvarka, galės prašyti Švietimo ministeriją duoti leidimus ir toliau laikytis minėtas pradžios mokyklas. Tad su privatinėmis pradžios mokyklomis Vilniaus mieste ir srityse iš viso bus daugiau kaip 400 pradžios mokyklų su apie 1,350 mokytojų.

Buv. Lenkijoj į lenkų pradžios mokyklas buvo verčiami leisti savo vaikus ir kitų tautybių tėvai. Dabar, kaip tenka patirti, nusistatyta mūsų įstatymais numatyta tvarka leisti pradžios mokyklas steigti gudams, žydams ir kitoms tautinėms mažumoms.

TRŪKSTA IR TEISĖJŲ VILNIUJE

Vilnius. — Vilniaus apygardos teismo yra paskirta tik pirmininkas ir du teisėjai, nors kituose apygardos teismuose normaliai teisėjų esti apie dešimt.

Kadangi pirmininkas turi daug darbo organizuojamą Vilniaus teismą tvarkyti, tai posėdžiauti trūksta teisėjų. Todel numatoma artimiausiu laiku į Vilniaus apygardos teismą paskirti daugiau teisėjų.

Užmušė Žmogų, Bet Teismas Jo Nenubaudė

MIROSLAVAS. — Nemunaičių kaimo gyventojas P. Bernatavičius vieną ankstų vasaros rytą atsikėlęs išėjo į Nemuną pameškerioti ir sau kokią žuvį pusryčiams pasigauti. Jį bemeškeriojantį patėmijo eigulis J. Pašukonis ir pristojęs prie žmogaus pareikalavo eiti su juo. Bernatavičius atsisakė eigulio klausyti ir nėjo, bet pasiėmęs meškerį stengėsi atsitolinti nuo įkyraus eigulio. Tada eigulis išsitraukęs revolverį pradėjo šaudyti ir Bernatavičių sunkiai sužeidė, nuo ko jis netrukus ir mirė.

Kadangi eigulis bereikalo panaudojo šaunamą ginklą, tai jis buvo patrauktas teisman. Teismas eigulį pripažino kaltu ir nubaudė tik 6 mėn. paprasto kalėjimo, nes atrado, kad tuo laiku eigulis buvęs labai susijaudinęs . . .

Bet eigulis pabėgo ir nuo tos bausmės. Jis padavė apeliaciją, o apeliacijos Rūmai jį nuo tos bausmės lygtinai atleido. Taip tai ir liko žmogaus užmušėjas teismo nenubaustas.

Toks teismo sprendimas aiškiausiai liūdyja, kokia teisybė Lietuvoje viešpatauja prie tautininkų režimo.

Steigiamos Lietuvių Labdaros Organizacijos Vilniuje

Vilnius. — Socialės apsaugos departamento inspektorius Kasakaitis painformavo apie socialinės globos reikalus Vilniuje ir Vilniaus srityje.

Vilniuje ir Vilniaus srityje veikė visa eilė socialinės globos įstaigų ir organizacijų. Vienas iš jų šelpė magistratas, o kitas — buvusios veivadijos. Dabar nusistatyta visas tas įstaigas perimti Socialinės apsaugos departamento globon.

Dabar pats aktualiausias klausimas yra aprūpinti maistu visas iki šiolei veikusias labdaros įstaigas. Jau yra susipažinta su jų būkle ir vyriausias Vilniaus krašto komitetas per Vilniaus miesto savivaldybę jas jau yra sušelpęs. Be to, tos įstaigos turėjo tam tikras pinigų sumas zlotais. Tos sumos finansų ministerijos įgaliotiniui sutikus, buvo iškeistos į litus. Tuo būdu visos labdaros organizacijos, kol paaiškės jų likimas, galės aprūpinti savo globotinius.

Greta iki šiolei veikusių labdaros įstaigų Vilniuje jau yra steigiami lietuviškų organizacijų labdaros centrai. Lietuvos Vaiko draugija Vilniuje ir Vilniaus strityse steigia savo vaikų darželius, kuriuose neturtingųjų vaikams iki septynių metų amžiaus bus duodamas ir maistas. Motinoms ir vaikams globoti organizacijų sąjunga Vilniuje jau įsteigė tris sveikatos punktus, kuriuose motinoms bus teikiama medicinos pagalba, o vaikams — maistas ir medicinos priežiūra. Artimiausiu laiku bus numatyta įsteigti dar du tokius sveikatos punktus.

SURAŠINĖJA DVARŲ ŽEMĘ IR MIŠKUS

Vilnius. — Žemės ūkio ministerijos įgaliotinis J. Skaisgiris Vilniuje jau paruošė įsakymą visoms Vilniaus srities savivaldybėms, kad jos surašytų stambesnius ūkius, privatinius miškus, ir lig šiol neišparceliuotus dvarus.

Šios žinios reikalingos numatomai šį pavasarį žemės reformai.

Kuomet policija pribuvo į nelaimės vietą ant kryžkelės netoli Port Credit miestelio, manė suras bent keletą lavonų tarp automobilio laskūtų. Bet apsigavo. Nei vieno lavono nerado. Iš laisnių patyrė, kad automobilis buvo pavogtas New Toronte. Matomai vagys tyčia jį paliko ant gelžkelio, kai jiems nebereikėjo. Policija dabar suka galvas, kaip surasti vagis.

Kariuomenės Šventės Iškilmės Vilniuje

Kariuomenės metinės šventės iškilmės Vilniuje praėjo labai įspūdingai. Visas miestas pasipuošė tautinėmis vėliavomis. Ypač gražiai buvo paruošta ir tautinėmis vėliavomis papuošta garbės tribūna Mickevičiaus gatvėje, prie Ožeškienės aikštės.

Iš ryto į iškilmes Vilniuje atvyko karo muziejaus invalidų garbės sargyba su brigados gen. Nagium priešakyje. Jucs sutiko Vilniaus šauliai ir kitų organizacijų atstovai. Be to, į iškilmes atvyko savanorių kūrėjų sąjungos ekskursija, daug pirmųjų Vilniaus savanorių ir Kauno šaulių.

Kariuomenės šventės iškilmės buvo pradėtos pamaldomis Vilniaus katedroje. Į pamaldas atsilankė kariuomenės vadas brig. gen. St. Raštikis, Vilniaus rinktinės vadas div. gen. Vitkauskas, Karo muziejaus viršininkas brig. gen. V. Nagius, karo aviacijos viršininkas brig. gen. Gustaitis, daug kitų aukštų karininkų, valdžios atstovų ir visuomenės. Pamaldas laikė vysk. Matulionis. Atitinkamą pamokslą pasakė vyriausias kariuomenės kapelionas kan. A. Sabaliauskas. Pamaldų metu grojo simfoninis orkestras, giedojo Kauno Įgulos bažnytinis choras ir valstybės operos solistė Grigaitienė. Pabaigoje buvo sugiedotas tautos himnas.

Po pamaldų įvyko kariuomenės paradas Mickevičiaus gatve. Pirmiausia atvykęs kariuomenės vadas brig. gen. St. Raštikis, lydimas Vilniaus rinktinės vado div. gen. Vitkausko, pasisveikino su išsirikiavusiais kariuomenės daliniais. Pasveikinęs kariuomenės dalinius, kariuomenės vadas tarė žodį, pareikšdamas džiaugsmą, kad šiandien Lietuvos kariuomenė savo metinę šventę švenčia laisvoje sostinėje. Šios šventės proga kariuomenės vadas pasveikino vilniečius. Po kariuomenės vado kalbos prasidėjo Vilniaus rinktinės paradas, kurį priėmė pats kariuomenės vadas. Garbės tribūnoje buvo ir Sovietų Sąjungos kariuomenės atstovai: korpuso vadas komdivas Koroblkovas, kombrig. Semionovas, komisaras brig. Lykovas ir daug mūsų aukštų karininkų — karo aviacijos viršininkas, brig. gen. Gustaitis, Karo muziejaus viršininkas brig. gen. Nagius, Šaulių sąjungos vadas pulk. Saladžius, ats. gen. Dirmantas, ats. gen. Tamošauskas, ats. gen. Ladyga, ats. gen. Bulota, ats. gen. Velykis. Parado žiūrėjo vysk. Matulionis, valdžios atstovai, daug žymių Vilniaus lietuvių veikėjų ir minios vilniečių, kurios su entuziazmu sutiko ir sveikino pražygiuojančius kariuomenės dalinius. Paradui vadovavo Vilniaus rinktinės vadas div. generolas Vitkauskas. Pirmiausia pražygiavo Gedimino pulko daliniai, kunigaikščio Butegeidžio daliniai, kunigaikščio Vytauto pulko daliniai, Geležinio Vilko kavalerijos daliniai, motorizuoti daliniai ir kiti. Kariuomenei iškilmės maršu žygiuojant, vilniečiai kėlė nuoširdžias ovacijas. Paradas truko apie dvi valandas. Parado metu ties Vilniumi atskrido karo aviacijos lėktuvų eskadrilė. Kariuomenės šventėje Vilniuje gausiai dalyvavo iš Kauno atvykę šauliai ir atsargos karininkai Ramovėnai.

15 val. Gedimino kalne buvo iškilmingai nuleista vėliava. Šios iškilmės Vilniuje buvo atliktos pirmą kartą ir praėjo tikrai įspūdingai. Katedros aikštėje buvo išrikiuota Gedimino pulko garbės kuopa. Į vėliavos nuleidimo iškilmes atvyko kariuomenės vadas brig. gen. Raštikis, Vilniaus rinktinės vadas div. gen. Vitkauskas, Karo Muziejaus viršininkas brig. gen. Nagius, daug aukštų karininkų, Vilniaus savanorių, valdžios ir visuomenės atstovų. Invalidams išsirikiavus šalia kunigaikščio Gedimino pulko garbės kuopos, pulk. Šarauskas perskaitė krašto apsaugos ministro ir kariuomenės vado įsakymą, kuriuo Gedimino pilis ir Vytauto did. palaikai pavedami karo muziejaus globai. Vėliavą pagerbus ginklu, karo invalidų ir Gedimino pulko orkestrai sugrojo tautos himną. Paskiau, nuleidus vėliavą, pagerbė žuvusius už laisvę.

19 val. Vilniaus miesto teatre ėjo A. Račiūno opera "Trys Talismanai." Tuo buvo baigta kariuomenės 21 metinė šventė Vil-

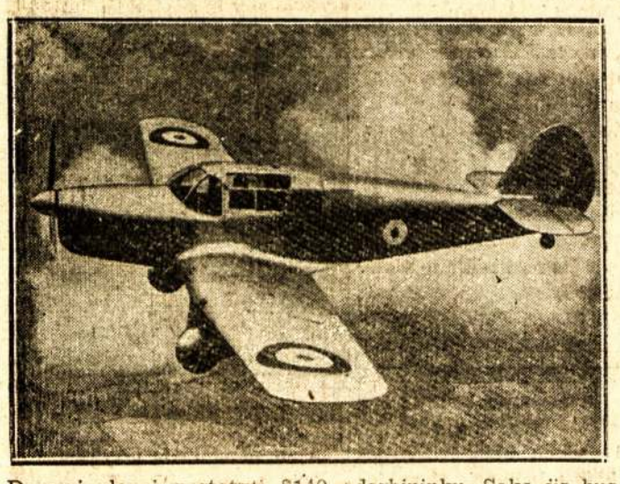

Daromi planai pastatyti $140,000 fabriką gaminimui tokių orlaivių, kaip šiame paveiksle. Fabrikas samdysiąs apie 800 darbininkų. Sako jis bus statomas kur nors Ontarijoj. Šie orlaiviai daugiausia naudojami mokinimui lakūnų.

---

beverkia, jis vėl linksmas. Matau iš Paryžiaus ar iš provincijos atkeliavusią senutę motiną, kuri ašaromis laisto savo sūnaus kapą, matau dar kelias moteris, kurios verkia savo brolių ir deda ant kapų mažus gyvų gėlių vainikus. Bet šitų kapų per daug, kad visus juos atsimintų gyvieji. Jų šimtai tūkstančių. O gyvieji turi šimtus tūkstančių reikalų, turi savo laukus, bankus, laivus, krautuves, kavines, turi savo darbus ir savo reikalus. Tie reikalai net artimiausių žmonių atminimą greitai išdildo. Koks grandioziškas šitas paminklas, kurį prancūzai pastatė savo žuvusiems! Jo akmeninės sienos nykios ir rūsčios, o po tomis sienomis, milžiniškame rūsyje, surinkti ilsisi kaulai tų, kurių kūnų niekas po mūšio negalėjo pažinti, kurie buvo išdraskyti į kruvinus gabalus ir išmėtyti po laukus. Didžiausia pasauly žmonių kaulų kolekcija, didžiausias rinkinys pasibaisėtinų žmonių liekanų. Jie puikiai matyti, šitie nežinomi kaulai, pro langus didžiulio pastato pogrindyje, ir šiurpo apimtas nuo jų nukreipi akis.

Įeinu į paminklą. Ilgiausioje salėje, einančioje į abu galu nuo pradinių durų, be galo tylu. Čia savaime tyla žodžiai ir žingsniai. Pro geltono stiklo langus iš abiejų pusių liejasi nyki kapų šviesa, kurioje skendėja juodi granito antkapiai, sustatyti pasieniu išilgai per visą pastatą. Aukštos juodos žvakidės stovi granito antkapių galvūgalyje, ir jose degančios žvakės skleidžia liūdną šviesą šioje mirties ir tylos vietovėje. Šimtai, tūkstančiai vardų ir pavardžių sienose, tačiau ir čia ne visos žuvusių pavardės surašytos, — šio paminklo sienos per mažos jiems surašyti. Žiaurus, kariškas linijų griežtumas šią vietovę daro šaltą ir nejaukią. Joje jauties, kaip ledo rūmuose, nušviestuos šiaurės ašigalio naktinių šviesų, ištryškusių horizonte, kur ne vieną valandėlę negali užmiršti, kad aplinkui neišgirsi gyvo garso, nepajusi žmogaus alsavimo, tik begalinė spengianti ledinių laukų tyla. Poliruoti juodi granito antkapiai spindi šaltai, tartum ledų laukuose sušalę akmens, iš kurių dvelkia amžina ramybė ir mirtis, akmeny atsispindėdama dreba žvakių šviesa.

O ten — lauke — vis dėlto yra gyvybė. Ją negailestingai žudė ištisus mėnesius kulkos, granatos, nuodingos dujos, ir atrodė, kad šiuose laukuose nebeišdygs žolė, nebesužaliuos medžio šakelė. Bet, štai, tenai už tos didžiosios vokiečių patrankos, kuri stovi paminklo gale, lengvame vėjuje supasi klevelis, rymo galvą nuleidęs dobilas, o ant jo žiedo nutūpė bitė. Ten, tame laukinio medžio krūme, pragydo paukščiukas, o štai, čia, prie pat kelio, tarp šakų lizdas, lizde čiepsi maži kūneliai, tiesia iššiotus snapus ir prašo maisto. Ir žiūrėdamas į visa tai, lyg naujai gimęs, jauti savo kūną, gyslomis vaikščiojantį kraują, girdi savo širdį, jauti rankas kojas, džiaugiesi turįs akis, galįs matyti, uosti, girdėti vėją, žmonių balsus, žinoti, kad ten toli Lietuvoj, yra žmonės, kuriuos tu myli, kuriems turi gyventi ir dirbti. Ir džiaugsmas apima, kada apie tai galvoji, kada atsimeni, kad dar nesunki, vos 30 metų, našta ant pečių ir žinai, su ja gali toli eiti, gali daug pakelti ir padaryti tai, apie ką svajoji nemigo naktimis ir prie savo dirbamojo stalo.

Kada automobilis, padaręs kelias dešimtis kilometrų per mirties laukus, vėl įvažiuoja į Verduno miestelį, atrodo, kad pakliuvai ne į kelių dešimtų tūkstančių gyventojų būrį, bet patį gyvenimo centrą, į miesto širdį, kur kiekvienas žmogus griuvėsių paunksmėj brangina gyvenimą, taiką ir laisvę. Vitrinoje matau du baltus porcelianinius balandžius, suglaudusius snapukus. Jie bučiuojasi, šitie taikos paukščiai. Mąstau, kada žemėj nebebus karų, kada ginklai bus perkalti į dalges ir traktorius, laukus ars ne mirties pabūklai, tik ramūs žmonės, džiaugdamiesi brandžia varpa ir puria dirva. Bet ten, Vokietijoj girdžiu žvangėjimą fabrikų, kur kalami ginklai, matau traukinius, perpildytus kareivių, o traukinių platformas pilnas manievruojančių patrankų ir kulkosvydžių. Ir žinau, kad vieną gražų rytą gali tekti palikti žmones, kuriuos myliu, knygas, kurių nebaigiau skaityti, savo darbo kambarį, ir eiti į ugnį, tratėjimą, švilpimą, dujas. Ir ne aš vienas, o milijonai visų kraštų žmonių, kurie turi sveikas rankas ir kojas, tokį pat rytą gali pasijusti varomi į mirties laukus ir gali būti ten vėl iššudyti be jokio pasigalėjimo. Kokia beprasmybė!

Aš mačiau Vokietiją, mačiau Belgiją, mačiau Prancūzijos centrą, miestus ir kaimus ligi Vidužemio jūros. Ne, šitie žmonės nebenori karo. Jie nori alsuoti, dirbti, gyventi, mylėti, jie žino, kad karas jiems, kurie myli savo darbą ir savo kampą, atneštų tik kraują, ašaras ir pelenus. Ir vis dėlto . . . yra diktatoriai, kurie Europą stumia į karą, yra ginklų fabrikantai, įtempę smegenis, dieną ir naktį kuria planus, kaip sukelti naują karą, kuris jiems atneš nesuskaitomus miliardus, o dirbančiai žmonijai — neišbrendamą skurdą, ligas ir mirtį. Iš vienos pusės aš mačiau tautas, kurioms norima įkalbėti, kad karas, — tai visuotinė laimė, naujos teritorijos ir pelnas, iš kitos pusės — mačiau demonstracijas šimtų tūkstančių žmonių, kurie galingai reikalauja taikos ir laisvės išlaikymo. Ir aš supratau, kad juo didesnis būrys bus tų, kurie reikalauja taikos, jai dirba ir ja dieną naktį rūpinasi, juo Verduno laukai bus toliau nuo mūsų, juo jie su savo kapais, su savo bauginančiais šešėliais vis labiau grims į praeitį.

Europa iškankinta, sužalota, sudaužyta, sukruvinta. Dvi dešimtys metų anaiptol neužgydė kruvinų žaizdų. Tos žaizdos ligi šiol alma, pūliuoja. Karas milijonus iššudė ir sužalojo, milijonus įstūmė į neišbrendamą vargą. Tie, kurie vėl kursto ir ruošia naujus karus, kurie skelbia, kad karas — žaidimas, kad karas — heroizmo mokykla, yra pamišėliai, kuriems vieta bepročių ligoninėse, ir tai pavojingai sergančių skyriuose. Išvažiuodamas iš gražiosios Prancūzų žemės, taip baisiai sužalotos, aš žinojau: jeigu kils karas, žudikų durtuvai atsimuš į nesulaužomą milijonų darbo žmonių, kurie ypatingai karo mekenčia, valios plieną ir turės subyrėti, kaip subyrėjo visos kruvinųjų praeities Tamerlanų pastangos laukus puošti nukirstų galvų kalnais, o krauju nudažyti pasaulio upes. Verduno fortų griuvėsiai, kapai ir paminklai, kruvini laukai ir milijonai žuvusių — vokiečių, prancūzų, amerikiečių — juodų ir baltų — galingai šaukia:

— Teprasmenga karas, tegyvuoja taika!

(Kultūra)

MOTERŲ GYVENIMAS IR VEIKIMAS

Kanados Lietuvių Moterų Skyrius, Leidžiamas Sykį į Mėnesį

Išgyvendinkime Buržuazinio Raugo Liekanas

Dažnai man teko pastebėti, ypatingai moterų tarpe, labai žemos vertės pasireiškimų, tuščių siekių, kurie nemažai žemina pačios moteries asmens garbę ir autoritetą. Vienos iš jų nenori kalbėti su joms nepatinkamu asmeniu, kita save statosi mokytesne už kitą, todel skaito antrąją sau nelygia ir kalbėti nenori, trečioji šiaušiasi, kad ji graži, dar kita didžiuojasi, kad ji gražiau pasirėdžiusi už kitas ir tokiu būdu virš minėtos rūšies moterys neranda sau lygios, o su nelygia nenori turėti jokio biznio. Bet nežino, kad toks kvaials išsistatymas yra niekas daugiau, kaip tik nekultūringas ir biaurus elgesys, kuris žemina jos pačios asmens garbę. Ypatingai šie kvaili pasireiškimai neleistini progresyvių moterų tarpe. Mes turime stengtis išgyvendinti iš savo tarpo buržuazinio raugo liekanas, išmesti iš galvos visas tuštybes, kurios neteikia mums pačioms naudos ir tolina ryšius tarpe įvairių sriovių, įsitikinimų, luomų, užsiėmimo moterų. Mes gyvename ne vien sau, bet ir visai žmonijai, todel turime būti gerais pavyzdžiais. Mes privalome taikintis prie visuomenės, o ne žiūrėti vien savo asmens ambicijų. Moteris privalo būti nuoširdi, mandagi, taiki, o svarbiausiai neskaityti save aukštesne už kitą.

Pavydas, kuris taip-gi gana plačiai išsivystęs pas moteris, yra kita blogoji pusė. Jei kita ką nors geriau padarys, ar gražiau apsirengs, tai ir vėl širdį sopa, kad anoji geriau gali už ją. Pavydas daugiausiai gimdo ir įvairius apsikalbėjimus, ko pas moteris taip-gi netrūksta.

Tai išvardinta tik dalis blogųjų pusių, kurios nemažai teikia žalos pačioms moterims ir nuo kurių būtų galima taip lengvai pasiliuosuoti, jei mes stengtumės išgyvendinti buržuazinio raugo liekanas, o tą atsiekti galėtume tik daugiau save lavindamos, daugiau skaitydamos gerų naudingų knygų, prigulėdamos prie kultūrą skleidžiančių organizacijų.

Progresyvės moterys, ypatingai turi pažinti gyvenimą kuopuikiausiai, nes žengdamos progreso linkme mes skiname kelią kuriuomi keliaus visa žmonija į šviesesnę ir laimingesnę ateitį kurioje žmonijos tarpe žydės vienybė, lygybė, brolybė.

Birutė

KĄ GALI MOTERYS?

Gamta visus žmones apdovanoja ne vienodais gabumais. Vieni turi gabumų daugiau, kiti mažiau. Kalbant apie moteris, reikia pripažinti, kad gamta joms yra suteikusi lygiai tokius pat gabumus, kaip ir vyrams.

Tiesa, lig šiol mokslę, politikoje bei kitur pirmenybę užima vyrai. Bet tai dar nereiškia, kad moterys negalėtų ir tose srityse lygintis su vyrais.

Plačiai yra žinoma, kad Sovietų Sąjungoje moterys stovi lygiai su vyrais visuose reikaluose ir nuo jų neatsilieka. Kas nežino apie Sovietų moteris daktares, lakūnes, rašytojas, politikes? Jos Aukščiausiojo Sovieto atstovų tarpe užima didelę dalį ir abelnai visame Sovietų gyvenime parodo savo gabumus. Praktika jau įrodo, kad moterų gabumai nesiskiria nuo vyrų.

Bet moterys yra pasižymėję ne tik Sovietų Sąjungoje. Jos ir kapitalistiniame pasaulyje veržiasi pirmyn. Dažnai pasigirsta pasižymėjusių daktarkų, rašytojų. Vienur-kitur ir politikių. Į mokslo viršunes moterų vardą yra iškėlusi Kiurje, kuri pastebėjo taip svarbius medicinai ir technikai spindulius. Jei jų padėtis būtų lygi vyrams, tai dar daugiau moterų vardas būtų pasižymėjęs. Be to, kapitalistiniame pasaulyje ne visos moterys nori būti lygiomis su vyrais. Daugelis iš jų rūpinasi tik tuščiu savo grožiu, kad labiau patikti vyrams ir už jų pečių turėti berūpestingą, viskuo pertekusį gyvenimą. Daugelis tų moterų, kurios turi pakankamai išteklių siekti mokslo, jo nesiekia, bet save auklėja ir pratina būti vyro užgaidų tenkintoja.

Moterys daug gali. Jos gali daugiau, negu vyrai. "Vyrai negali vaikų gimdyti, o mes viską galime" — teisingai sako moterys.

Moterys dar negali būti tik rabinais ir popiežiais.

O. Z.

SIUVĖJOS GYVENIMAS

Jaunystės dienose neturėjau progos išmokti kokį nors amatą. Susidūrusi su gyvenimo sunkumais išvykau laimės ieškoti svetimuose kraštuose. Kilus tai minčiai atrodė, kad sumanymas labai geras. Nuvažiuosiu į Kanadą, prisikimšiu maišus dolerių, prisikasiu iki valias aukso ir grįšiu tėvynėn . . .

Geriausių vilčių vedama, audžiau didžias svajones. Laimės sparnais sparnuota ir ištraukiau. Sėdžiu didžiuliam laive, džiaugsmo kupina. Tuo tarpu mano vaizduotėj pinasi gražūs dvaro rūmai, prabanga ir išteklius . . .

Jūros audrai siaučiant drebu iš baimės, kad tik nežūčiau vandens beribėje, nepasiekus tos išsivajotos šalies . . . Saulutė skaistčiai raudona kilo aukštyn. Mes nustojome Montreale. Aš maniau, kad mano visas gyvenimas bus toks gražus, kaip tas rytas. Bet vos tik spėjau peržengti kelias Montrealo gatves, kai pajutau apsivylimą. Vietoj auksinių kalnų, radau tik surudijusią geležį! Vietoj upelių vynu tekančių,, radau karčias ašarėles.

Griebiausi ieškoti darbo. Vos įstengiau nusipirkti adatėlę ir pradėjau siūti. Nors adata lengvas įrankis, bet siuvėjos gyvenimas nepaprastai sunkus. Dirbu ilgas valandas, bet uždarbis menkas . . . Darbo prižiūrėtojas saugo, lyg asmenį besirengiantį vogti, o jo rūstus balsas it gyvulį vis ragina: Hurry up Hurry up!

Rankos įskausta, akyse raiba kojos nebemoka normališkai vaikščioti. Namuose taipgi darbai laukia pasiilgę. Pasirodo, kad šioj kapitalystinėj šalyj, ir turtingam Montrealo mieste geras kelias tiktai tūkstančiais pateptiems automobiliams riedėti . . . bet sunkaus darbo žmogui keliai neperbrendami .

Paskendau sunkaus ir neteisingo gyvenimo bedugnėj. Sieloje nyku . . . Jaunystės saldžias svajones pakeitė karti realybė. Beviltė ateitis, nusiminimas kelia mintį viską pabaigti, vienu kartu išgeriant karčiąją gyvenimo taurę iki dugno . . . Bet mano rankose atsiranda Liaudies Balsas. Didelėm raidėm užrašyta "Knygos mūsų apšvieta." Skaitau. Matau, kad gyvenimo vargų sukuryj ne aš viena esu, o milijonai. Jame aiškiai nušviestas kelias, kuriuo darbo žmonės turi eiti iš nusivylimo ir skurdo į laisvą ir šviesų gyvenimą. Kyla manyje viltis. Lengvėja mano našta, nes aš esu ne viena . . . Vėl grįžta energija. M a n o planus puošia graži vaizduotė, bet jau ne tokia skysta ir tuščia, kaip vykstant į šį kraštą, bet reali, tikra, įgyvendinama.

Čia darbo žmonių apšvietos draugija, čia vedama kova prieš skriaudas ir neteisybes. Aš stoju į būrį ir drauge su kitais veikiu už nusiminimo ir beviltės prašalinimą, už darbo žmonių rytojų . . .

Čia randu knygų. Susipažįstu su visais savo klasės draugais. Smagu, kad aš ne viena ir tvirtai žengiu pirmyn.

Siuvėja

British Columbijos seimelyje yra trys moterys atstovės. Viena iš jų, Mrs. Dorothy Steeves (kairėj), CCF atstovė, yra smarki kovotoja. Ji pareiškė, kad šis karas yra imperialistinis ir darbininkams nerentinas. Premjeras Patulo grumoja jai su kariniais įstatymais, bet ji nenusigando. Ji yra viena iš tų kelių CCF veikėjų, kurie teisingai žiūri į šitą karą.

Moterys ir Mados

Išėjus į miesto gatvę paprastą darbo dieną, sutiksi daugybę moterų, kaip bičių gražią vasaros dieną, zujančių tai į vieną, tai į kitą gatvę. Vienos jų apsirėdę puikiais drabužiais ir pečius apkarstę brangiais lapės kailiais, kitos pigios medžiagos, paprastesniais aprėdalais apsivilkusios.

Įsižiūrėjęs į šią judančią minią, ne vienam gal kyla klausimas, kur tos moterys eina, kas jas vylioja? Tai nėra paslaptis ir kiekvienas gali lengvai atsakyti — jas traukia puikiai išpuoštos sankrovos su naujausios mados drabužiais, papuošalais ir kitais dalykais.

Gyvenant šio amžiaus išradimų ir patobulinimų gadynėje, esam įpratę prie šio amžiaus naujanybių, todel kartais koks techniškas išradimas nesukelia minioje tokios sensacijos, kiek nauja skrybelaičių mada.

Apie madas rasime prirašytus ilgiausius straipsnius laikraščiuose ir žurnaluose. Mažuose ir dideliuose suėjimuose išgirsime moteris besikalbant apie naujas madas. Žodžiu, — kur tik žengsi, tenai susidursi su naujomis madomis, tartum, mados būtų kuriamos ne del žmonių, bet žmonės del madų.

Mados nėra koks tai naujas išradimas. Jos gyvuoja nuo senų laikų. Pavartę istorijos lapus, pastebėsime, kad dar prieš katalikybės atsiradimą romėnai ir graikai jau žinojo apie madas. Gražioji Eigipto karalienė Kleopatra buvo viena iš sugabiausių tų laikų modisčių. Kada romėnai nugalėję eigiptiečius su didžiausiu triumfu įžengė į Romą vesdami pulkus vergų, veždami vežimus brangenybių, priplėštų iš užkariautų šalių, kartu atvežė ir Egipto karalienę Kleopatrą. Ji savo grožiu ir nepaprastu tualetu nustebino romėnus ir ne vieno didiko pavergė širdį.

Romos garsiosios matronos pemėgdžiodamos Kleopatrą, perėmė jos drabužių, papuošalų ir plaukų šukavimo madą. Vietoj togų, kurias nešiojo permetę vieną galą per kairįjį petį, pradėjo austi iš vien drabužius su įvairiais papuošalais ir įvairiais diržais. Tik senovėje mados buvo teprieinamos aukštesniesiems luomams ir jos ne taip dažnai keisdavos, kaip dabar. Viena pravesta mada kartais užsilikdavo per kelius šimtmečius, kol kokia drąsi gražuolė, arba smarkus to krašto žmonių sukrėtimas, padarydavo įtekmės į juos pačius, kartu į jų papročius bei apsirengimo būdus ir formas.

Mados daugiausiai yra skiriamos del moterų, nors ir vyrai ne kiek mažiau atsilieka nuo jų. Istorija rodo, kad XIII ir XIV šimtmetyje, vyrai buvo ant tiek uolūs madų sekėjai, kad pralenkdavo ir moteris. Gal būt todel, kad tie šimtmečiai buvo ricierių gadynės laikotarpis. Ricieriai, norėdami įtikti savo damoms, kad laimėjus jų meilę, smarkiai ir puošdavos. Žinoma, kuo gražesnis vyras ir dailiau apsirengęs, tuo labiau įtikdavo tų laikų damoms. O damos meilė, dažniausiai reikšdavo didelius turtus ir per juos didelę garbę. Todel dažnai ricieriai del damos meilės paaukodavo ir savo gyvybę, stojant arba šaukiant savo konkurentus į dvikovą. Todel ir mados tuo laiku svarbią rolę lošė vyrų tarpe.

Kadangi dabartiniu laiku, gyvenant kapitalistinėse šalyse, kur viskas remiasi ant blizgančio metalo ir jėgos; žmonių gyvenimas, jų kultūra ir net moralė daug nuo to priklauso. Moteris būdama fiziniai silpnesnė, per šimtmečius buvusi pavergta ir išnaudojoma, ji ir šiame, taip vadinamam "kultūros ir civilizacijos" šimtmetyj dar neįstengia nusikratyti tų vergijos pančių, kuriuos nešiojo jų senelės ir senelių senelės. Užsilikę seni įpročiai, tradicijos, nusenę įstatymai, teisių nelygybė, varžo moters laisvę. Jos neturėdamos pilnos laisvės, tinkamos apšvietos, papuola į stipresnes rankas, kurios ir nustato moters gyvenimo vagą. Toji stipresnioji jėga yra kapitalas, kapitalistinė socialė santvarka ir vyras.

Kapitalas, norėdamas išlaikyti savo stovį, ieško būdų, įdant suradus rinkas savo išdirbiniams. Panaudodamas moterų įgimtą palinkimą prie dailės ir pamėgimo puoštis, įkinkė madas į darbą. Moteris, kartais net nusiskriausdama save ekonominiai, aukoja pinigus ir net savo sveikatą del jų.

Vyras, būdamas fiziniai stipresnis už moterį ir turėdamas pasiglemžęs krašto valdžią, jos įstatymus ir kapitalą, jis nustato ir moterų madas netiesioginiu būdu. Moterys būdamos pavergtos po vyru ir kapitalizmo letena, neturi galimybės įgyti apšvietos, neturi jėgų stoti į atvirą kovą su už save daug stipresniu priešu. Tada jos stengiasi prisitaikyti prie esamų aplinkybių, nusižemindamos ir pataikaudamos savo valdonams. Geriausias būdas įtikti vyrui yra grožis ir mados. Jie moters grožį, ypatingai turčių tarpe, stato kartais aukščiau už jos protą ir išsilavinimą. Mados papildo moters grožį ir ją paidomina.

Moters gyvenime, kapitalistinėse šalyse, svarbu patikti vyrams, nes daugelio moterų likimas priklauso nuo vyrų: kuo labiau moteris patiks vyrams ir įstengs juos suįdominti, tuo geresnį ji galės susikurti gyvenimą. Mergina galės lengviau susirasti sau tinkamą vaikiną, o moteris — ilgiau galės išlaikyti savo vyro meilę. Mados būdamos grožio papildytojos, tuose atvejuose puikiai pasitarnauja. Ir ne viena, net darbininkė moteris praleidžia daugybę pinigų del naujos mados drabužių ar papuošalų. Nežiūrint, kad kartais mados kenkia jų sveikatai ir daugeliui sutrumpina gyvenimą ar atima gyvybę, kaip tai suvaržyti gorsetai, aukštos batų kurkos, nedavalgymai ir taip toliau, bet vis vien moteris nesiliauja jas vaikę ir save kankinę. Ir kaip gali pasiliauti, jei vyrai to reikalauja, jei jiems patinka liekna moteris, raityti plaukai, gražios kojos?

Gal daugeliui teko girdėti pasaką apie "Peleną ir jos seseris," kurios norėdamos apsivesti su karalaičiu davės net savo kojas apkapoti, idant įmovus į mažą kurpaitę ir tapus karalaičio žmona. Nors ta pasaka yra sena, kaip gal senai yra pavergtos moterys, bet puikiai atatinka šiai "kultūros ir civilizacijos" gadynei.

Todel ir ta marga moterų minia, pataikaudamos vyrams ar verčiamos reikalo, skuba į sankrovas, kad pasipuošti naujausios mados drabužiais ir įsigyti joms reikiamų dalykų.

Darbininkei moterei mados atneša daugiau žalos negu naudos, nes, viena, kad ji smarkiai nukenčia ekonominiai, o antra, jų sveikatai daugiau kenkia, negu turtuolei. Per dieną dirbusiai moteriai dirbtuvėse, tarp dulkių ir blogo oro, išsieikvoja energija, o mados reikalauja energijos ir geros sveikatos. Bet darbininkė moteris del to neturėtų nusiminti, jei ji negali spėti sekioti madas. Ji tikgali didžiuotis, kad nesinauduoja tuo vergijos įrankiu. Švarus ir kuklus drabužis moterį daugiau puošia negu perdėtas puošnumas. Perdėtai pasipuošusi moteris ar mergina visados lieka pajuokiama, nors tikrenybėje ji yra verta pasigailėjimo, kad tokiu, ne sulig savo ekonominės padėties, puošimusi parodo savo tuštybę ir vergišką pataikavimą madoms, kurios jai nieko gero neduoda ir duoti negali.

Socialistinėje šalyje, moterys į madas mažai kreipia dėmesį. Jos, naudodamos savo įgytomis laisvės ir ligybės teisėmis, pajėgė nusikratyti visų senų papročių ir tradicijų žeminančių moteris, kartu ir madų, kurios nieko ištikro gero moterims neduoda, kaip tik nepatogumus, skausmus, nesveikatą ir pažeminimą.

Linkėtina, kad ir lietuvės moterys, paimdamos pavyzdį iš socialistinės šalies moterų, liautųsi vaikę madas ir krovę turtus kapitalistams, kurie tais turtais stengiasi jas dar daugiau pavergti.

J. N.

Mr. Hilliard McGarvey, kurią išgelbėjo 6 metų mergaitė, duktė. Visa šeima, motina ir šeši kūdikiai, kietai miegojo, kai namas pradėjo degti. Bet šešių metų mergaitė visgi pajuto ir pradėjo rėkti. Motina šiaip taip visus vaikus išsikraustė, pirm namas sugriuvo.

Virėjoms Patarimai

Bulvės ir Kiauliena

Nuskusk ir labai plonai supiaustyk bulves, nuplauk ir įdėk eilę į lėkštą bliūdą, apibarstyk druska ir pipirais ir uždėk mažus šmotukus sviesto ir cibulių Tada vėl eilėmis sudėk bulves ir virš minėtus prismokus iki bliūdas bus pilnas Viską sudėjus, apipilk pienu, o ant viršaus uždėk keletą "Pork chops," apibarsčius juos druska, pipirais ir sviestu. Jei turi pauderio, kur vartoji kemšant vištą del kepimo "poultry seasoning," užbarstyk truputį ant mėsos. Karštame pečiuje kepk apie valandą laiko Kuomet vienas šonas parus, apversk kitą šoną. Valgyti reikia karštą.

——oOo——

Barščiai su Pasninku

Išvirti batvinius iki bus minkšti. Įpilk į puodą vandens tiek, kiek reikia del barščių, užvirink vandenį, tada sudėk druską, pipirus, vieną pusę lapelio, cibulį ir gabaliuką sviesto, pavirink kokias 15-20 min., tada sudėk smulkiai supiaustytus burokus-batvinius ir jei yra pora išvirtų ir smulkiai supiaustytų džiovintų grybų. Baltinti juos reikia štai kaip: Paimk vieno kiaušinio trynį, išmaišyk gerai su šaukštuku, pridėk miltų, smetonos ir ištrink kartu. Galima dapilti truputį ir pieno, paskui pilti į tą mišinį karštų barščių ir išmaišius supilti į puodą. Užbaltinus, reikia užvirinti, nes kitaip sutrauktų ir nustotų skonio.

Ar Užsisakėte Amerikos Lietuvių Moterų Seimo Knygelę

Pereitame L. B. Moterų Skr. buvo atsikreipta ir skatinta, kad Kanados lietuvės moterys pasistengtų įsigyti labai naudingą Amerikos Lietuvių Moterų Seimo knygą, kurioje atsispindi visa seimo eiga, ten yra sutraukta visos paskaitos - prakalbos, skaitytos seime, kai kurių veikėjų atvaizdai ir bendrai sutraukta smulkmeniškai visi seime atlikti darbai ir planai ateities veikimui.

Organizacijos ir pavieniai gyvenančios Kanados lietuvės, turėtų užsisakyti minimą knygą, nes ji mus supažindins su amerikiečių moterų veikimu. Knygos kaina labai žema, vos 15 c. Užsakymus siųskite Seimo sekretorei, drg. K. Petrikienei, 221 South 4th St., Brooklyn, N. Y.

P.

GROŽIS NEATSAKO VISŲ REIKALAVIMŲ

Paskutiniuoju laiku, ypatingai paskutinių kelių metų laikotarpyje, įvairiose tautose yra įsigyvenęs paprotys rinkti "grožio karalienes." Šitas metodas buvo praktikuojamas ir mūsų tėvynėje — Lietuvoje, keli metai tam atgal. Toki rinkimai vyko ir tarpe Amerikos lietuvių. Panašūs rinkimai, rimtai protaujančiam žmogui, atrodo ne rimtu dalyku, ypatingai, kad toki rinkimai iki šiam laikui buvo vedami atsižvelgiant į kontestantės grožį vien tik išviršiniai, visiškai neatsižvelgiant dvasinių savybių.

Bet štai, paskutiniu laiku Anglijoj, rengiančioms prie panašių rinkimų, jau apart viršutinio grožio, buvo statomi nauji reikalavimai, k. t.: apart grožio kreipiama nemažai dėmesio ir į kandidatės išsilavinimą, jos žinojimą mokslo, meno, politikos srityje, taip pat ir į jos charakterį — būdą.

Šitoks "grožio karalienės" rinkimas jau galima ir protingam žmogui daleisti, kad yra protingas, nes jis gali daugiau ar mažiau paskatinti merginas, ypatingai gamtos apdovanotas išviršiniu grožiu, daugiau domėtis kuo nors naudingesniu, o ne vien pauderiu ir kitais dažais ir nebūti vien tuščiomis papūgomis.

Pat.

Moterų Rolė Laike Karo

Kapitalistinis pasaulis taikos metu visai nesirūpina moterų padėtimi ir jų reikalais, bet karui ištikus moterys nepalieka tokioj užmarštyj, kaip taikos metu.

Karo laiku į moteris lieka atkreiptas didelis dėmesys. Tas labai ryškiai iškilo Anglijoje.

Karui prasidėjus, kada mobilizacijos vyrus atitraukė nuo laukų darbų, tuojau Anglijos vyriausybė griebėsi organizuoti moteris į darbų batalijonus. Vokietijos moterų darbų batalijonų pavyzdžiu. Valdžios pastangomis tuojau liko tokia armija sudaryta iš 25,000 moterų bei merginų.

Kaip laikraščių korespondentai iš Londono praneša, tai tos valdžios pastangos neduoda gerų

(Nukelta ant 6-to puslp.)

Pranešimai

Toronto, Ont.

Montreal, Que.

LLD 47 Kp. Narių Dėmesiui

Brangūs draugai, jau baigiasi šie metai, bet dar daug narių esate neužsimokėję savo narines duokles, o tuo tarpu centrui reikalinga atsilyginti padarytos skolos išleidžiant žurnalą "Šviesą" ir knygą, kurią visi užsimokėję nariai gauna.

Be to, jau Centrui reikalinga ruoštis ateinančių metų knygos prirengimui. Tad, brangūs draugai, pasistengkit dar šiais metais užsilikusius mokesčius apmokėti. Laukiu nuoširdaus atsakymo.

J. Pelakauskas
Finansų Sekret.

Winnipeg, Man.

Svarbus Susirinkimas

Pranešame visiems Winnipego lietuviams, LLD 217 kuopos nariams ir simpatikams, kad kuopos susirinkimas įvyks **sekmadienį, gruodžio 31 d., 2 val. po pietų,** 240 Manitoba Ave.

Kviečiame visus ir visas dalyvauti susirinkime, nes bus labai svarbus susirinkimas. Bus aptarta daug svarbių reikalų ir renkama 1940 metams valdyba.

Kuopos Valdyba

Winnipegiečių ir Apylinkės Lietuvių Dėmesiui

Puikus ir didelis **Liaudies Balso Balius** Winnipege įvyks šeštadienį, gruodžio 30 d., lietuvių svetainėje, 240 Manitoba Ave.

Visi Winnipego ir apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti.

Pradžia 8 val. vakare.

L. B. Vajaus Komitetas

Į 7 Kuopos Narius

Šiuo kreipiuosi į visus SDKL SPD 7-tos kuopos narius, prašydamas, kad pasistengtumėte užsimokėti savo nario mokesčius už 1939 metus, kurie dar nesate užsimokėję.

Mokesčius prašau užsimokėti būtinai iki naujų metų, bet ne vėliau 10 d. sausio, nes reikia priduoti atskaita ir visas knygas naujai išrinktai kuopos valdybai 1940 m.

Užsimokėdami mokesčius ne tik save apsirūpinsite ir apsisaugosite nuo suspendavimo, bet ir valdybai, o ypatingai finansų sekretoriui, palengvinsite priruošimui atskaitos. Užvilkinimas mokesčių trukdo ne tik kuopos valdybos, bet ir Centro Komiteto darbą.

Esančių provincijose prašau siųsti mokesčius šiuo adresu: M. Bukauskas, 240 Manitoba Ave., Winnipeg, Man.

M. Bukauskas
7 kp. finans. sekretorius

Advokatas ir Notaras
M. W. Kellermann
371 Bay St., Toronto 2, Ontario
Ofiso Telefonas: WA 5900
Rezidencijos: ME 1425
(Kalba ir vokiškai)

Advokatų Kontora
M. S. Millstone
455 Spadina Ave., Toronto
Telefonas: RA 5125
Rezidencijos EL 7922

Tel. EL. 6579 — WA. 8714
BOYKACH & BOYKACH
Real Estate Agentai
Parduodame ir išrenduojame namus ir farmas. Iškolektuojame rendas.
Kas turite tų reikalų, kreipkitės pas mus.
Daugeliui lietuvių esame patarnavę.
133 GOREVALE AVE. Ofiso 429 ADELAIDE ST. W., TORONTO

Žiloje Senovėje Šiaurė Buvo Apgyventa

Omsko kraštotyros muziejaus ekspedicija Sovietuose nesenai ištyrė Liapin ir Sosvos upių krantus. Tų tyrinėjimų metu liko atrasta 23 senovės žmonių stovyklos, kurių tarpe būta ir gana tirštai apgyventų vietovių su ypatingomis tvirtovėmis. Visos stovyklos įsikūrusios apie 500 kilometrų nuo Saranpolio ir Berezovo. Tai įrodo, kad šiaurinė Sosvos sritis žiloje senovėje buvo gana tirštai apgyventa.

Ekspedicija gana tiksliai nustatė stovyklų vietas. Patirta, kad gyvenamąją vietą senovės žmogus rinkdavosi aukštumoje ir prie upių.

Tų laikų žmogui namus atstodavo rūsiai, maždaug apie 2 metru žemės gilumoje.

Kasinėjant tokius rūsius, surasta labai daug tų laikų namų apyvokos daiktų. Rasta daug keramikos pavyzdžių — molio indų su įvairiausiais pagrąžinimais, o taip pat daiktų iš akmens ir kaulo: maltuvė grūdams malti, kauliniai peiliai ir t.t.

Leidžiame Miko Petrausko Kūrinių Leidinį

Miko Petrausko Kūriniams Leisti Komiteto narių posėdis įvyko gruodžio mėnesio 5 d. Svarbiausias klausimas, kuris šiame posėdyje buvo svarstytas — pirmutinio leidinio Petrausko kūrinių išleidimas. Kaip žinia, šis komitetas susiorganizavo tuo tikslu, kad įamžinti Miką Petrauską, tiek daug nusipelniusį Amerikos lietuviams ir visai lietuvių tautai. O įamžinti gražiausiai galime plėsdami jo kūrinius, ir ragindami Amerikos lietuvių tais kūriniais naudotis.

Komitetas iki šiol turi surinkęs pinigų $221.00. Vadinasi, kad ir kuklus bus pirmutinis leidinys, jam esamų pinigų dar neužteks.

Taigi Komiteto nariai ir svarstė šias problemas. Pirmiausiai dėl paties leidimo. Nutarta išleisti 20-25 Miko Petrausko dainos, — chorams, grupėms ir solistams. Tai bus gražus rinkinys ir labai naudingas mūsų dainininkams. Daugelis mūsų dainininkų, mat, pastaruoju metu dažnai nebegali gauti tų leidinių, — išsibaigė. Nutarta leidinin įdėti ir Miko Petrausko biografijos bruožus. Viršelis bus gražus, su kompozitoriaus atvaizdu. Komitetas apskaičiuoja, kad šio pirmojo leidinio išleidimas kaštuos apie $400.

Miko Petrausko Kūriniams Leisti Komitetas atsikreipia į gerbiamąją Amerikos lietuvių visuomenę, prašydamas paramos — aukų. Aukos galima sukelti visokiais būdais: pramogomis, bei šiaip organizacijos ir draugijos, bei chorai, kurie turi ižduose, turėtų kiek nors tam tikslui paaukoti.

Be to, Komitetas pagamino speciales knygutes leidinių užsakymams rinkti. Leidinio kaina bus $1.00. Į knygutę įeina dešimts kvitelių, — vadinasi, dešimčiai atskirų užsakymų. Šios knygutės prenumeratoms rinkti bus išsiuntinėtos plačiai per visą Ameriką visiems meno mėgėjams ir visuomenės veikėjams. Komitetas nuoširdžiai prašo visų padėti mums į talką parinkti užsakymų. Juo daugiau bus užsakymų, juo greičiau jie pasieks Komitetą, tuo mažiau reikės aukų ir tuo greičiau pasirodys visų taip laukiamas šis brangaus mums visiems kompozitoriaus kūrinių leidinys.

Vokiečių šarvuotlaivio Admiral Graf Spee kapitonas Hans Langsdorff prieš nusižudymą. Sakoma, kad pas vokiečius tokia tradicija. Jei laivas būna sunaikintas, tai kapitonas turįs išnykti. Veikiausiai jis būtų žuvęs kovoje su anglų laivais, bet nenorėjęs kovos pradėti, kad nepražudyti savininkus. Kas turėtų būti priešingai.

virš 1,000 jūrininkų. Prieš nusižudymą pareiškė, kad jis esąs laimingas, jog jūrininkai išgelbėti jie.

Balsuok Už Progresyvius Kandidatus Laike Rinkimų

Naujų metų dienoje, sausio 1 d. įvyksta Toronto miesto tarybos rinkimai. Artinantis šiems rinkimams miesto turčiai stengiasi užčiaupti progresyviams kandidatams burnas, kad jie negalėtų Toronto miesto gyventojams parodyti, kaip jie yra išnaudojami, kada miesto valdyba ir taryba yra turčių atstovų rankose.

Aldermanas Stewart Smith, kuris per porą pastarųjų metų atstovavo Toronto miesto žmonių reikalus ir gynė juos nuo dar didesnių mokesčių apkrovimo, užsitarnavo didelės žmonių pagarbos. Jo buvimas miesto taryboje sutaupė miesto žmonėms tūkstančius dolerių, kuriuos jie būtų turėję sumokėti pavidale naujų ir padidintų taksų.

Štai kokias viešpataujančias Toronto mieste neteisybes iškelia ald. Smith, kandidatas į miesto kontrolierius ateinantiems metams:

Sulig dabartinės esančios tvarkos, miesto mažųjų namų savininkams mokesčiai yra keliami, o didžiųjų namų savininkams mažinami. Štai, pavyzdžiui: esantis namas ant 216 Beatrice St., kuri statant dešėtkus metų atgal kainavo $3,000, tai dabar už jį mokesčiai pakelti; namas dabar vertinamas $3,275 ir nuo tos sumos savininkas turi mokėti mokesčius; gi namas esantis ant 4 Castlefrank Drive, kurio vertė yra $103,000, dabar vertinamas $23,313 ir jo savininkas nuo tos sumos moka mokesčius.

Ką tas reiškia? Tas reiškia tą, kad turčius liko paliuosuotas nuo mokesčio už $80,000. Turčiams mokesčiai sumažinti, o neturtingiesiems pakelti.

Čia tik vienas pavyzdys, kurių Toronto mieste yra tūkstančiai.

Jei ald. Smith bus išrinktas į kontrolierius, jis darbuosis, kad mokesčiai už namus būtų teisingai paskirstyti — turčiams uždėti didesni, o neturtingiesiems sumažinti, atatinkamai namų vertei.

Dabar didžiosios krautuvės proporcingai moka mažesnius mokesčius už mažųjų krautuvių savininkus. Kas turėtų būti priešingai.

Dabar neturtingieji turi sumokėti **už bankų valdomus namus, nes tie namai yra visai laisvi nuo mokesčių.**

Ald. Smith būdamas kontrolierium kovos, kad bankininkus apdėjus mokesčiais.

Dabar miesto majoras, kontrolieriai ir aldermanai dalinasi tarpusavyje tūkstančius dolerių honorarų pavidale už kiekvieną savo pajudėjimą, nežiūrint to, kad jie gauna nemažas algas.

Smith reikalauja tų pinigų sumų mėtymą sustabdyti.

Dabar miestas turi 92,000,000 dolerių skolos, už kurią sumą bankininkams moka 4%, o tuo tarpu bankininkai moka tik 1½ nuošimčio savo skolintojams.

Atatinkamai už tą skolą nuošimčius numušus, miestas kas metai sutaupytų 2,300,000 dolerių. Dabar tie su virš du milijonai dolerių yra kas metai išmetami iš miesto iždo be jokios prasmės, visai veltui.

Dabartiniai miesto valdytojai del to nieko nedaro ir nedarys, nes jie atstovauja ir gina bankierių ir turčių reikalus.

Iš to, kas paminėta trumpai, aiškiai matosi, kaip miesto valdytojai dabar švaisto milijonus dolerių į šalis, kuriuos sumoka Toronto gyventojai. Jie nesirūpina žmonių būvio pagerinimu, mokesčių sumažinimu, bedarbių aprūpinimu, viešųjų darbų pravedimu, bet susirinkę galvoja ir stengiasi turčių interesus apsaugoti: mokėti jiems didelius nuošimčius už paskolas, numažinti nuo jų turto mokesčius, paliuosuoti juos nuo mokesčių, o visą mokesčių naštą užkrauti ant darbo žmonių pečių.

Stewart Smith būdamas kontrolierium daug tvirčiau galės ginti žmonių reikalus ir juos apgins, ką ne sykį yra įrodęs savo darbais, būdamas aldermanu.

Įsitėmykit, ne žodžiais, bet darbais!

Būdamas aldermanu Stewart Smith visados gynė darbo žmonių ir mažųjų namų savininkų reikalus ir jo pasidarbavimo dėka liko atmušta daug užsimojimų ne tik naujų mokesčių uždėjime, betir pragyvenimo reikalų pabrangime.

Kas nežino, kaip Smith darbavosi del sustabdymo anglių kainos pakėlimo; kas nežino, kaip Smith darbavosi, kad numušus pieno kainą? Po sekmingai Smitho pravestų darbų ir po šiai dienai pieno kainos pieno trustai nedrįsta kelti.

Miesto ponai jau senai planuoja pakelti taksus ir ant vandens, bet dėka Smitho pastangoms, jie šiais metais to nedrįso užsimoti, nes Smith apie tokių taksų pakėlimą neleido nei kalbėti, nes dabar jau žmonės už vandenį taksus moka didesnius, negu faktinai, bei didžiųjų namų savininkai.

Smith būdamas aldermanu, vienas sugebėjo mokesčių padidinimą sustabdyti, bet būdamas kontrolierium, jis jau galės darbuotis ir kovot už atatinkamą mokesčių sumažinimą, už bedarbių tinkamą aprūpinimą, už viešųjų darbų pravedimą.

Balsuodami už Stewart Smith į kontrolierius, jūs balsuosite už savo reikalus.

Tad visi pasistenkite balsavimuose dalyvauti ir paraginkite savo kaimyną tą patį atlikti.

Balsuokite tik už Stewart Smith į kontrolierius, o į aldermanus už Fred Collins 5 warde, ir už J. B. Salsberg 4 warde, nes jie darbuojasi del tų reikalų kaip ir Smith ir turi tą pačią programą.

Darbininkas

LIAUDIES BALSO SLEITAS Į TORONTO MIESTO TARYBĄ

Į Majorus

J. Lewis Duncan

Į Kontrolierius

Ald. Stewart Smith

Į Aldermanus

Mrs. Jean Laing
(Ward 3)

* * *

J. B. Salsberg
(Ward 4)

* * *

Fred Collins
(Ward 5)

* * *

E. E. Woolen
(Ward 8)

Pasitikėdami, kad gerbiamoji Amerikos lietuvių visuomenė ir gerbiamieji veikėjai šį mūsų prašymą maloniai išklausys, pasilieka,

Miko Petrausko Kūriniams Leisti Komitetas.
K. Petrikienė, — pirm.
Kl. Jurgelionis, — vice-pirm.
B. Šalinaitė, — sekr.
Dr. J. J. Kaškiaučius, — ižd.

Užsakymus ir pinigus siųsti sekretorei:

B. Šalinaitė,
427 Lorimer St.
Brooklyn, N. Y.

Vilnius. — Lietuviams užėmus Vilnių paaiškėjo, kad Lenkijos ponai prieš pabėgdami iš Vilniaus krašto visiems savo tarnautojams išmokėjo algas net po kelis mėnesius iš kalno ir išdalino visą turėtą maisto atsargą, produktus ir kitką, kas tik buvo valdžios rankose. Viską kas tik buvo valdžios, jie išsidalino tarp savęs ir suslėpė, bet vargingoji visuomenė, darbininkai ir valstiečiai nieko negavo. Todel tai Vilniuje greitai buvo pajusta maisto ir kitų reikmenų trūkumas.

Moterų Gyvenimas ir Veikimas

(Atkelta nuo 5-to puslp.)

rezultatų. Nors moterų darbo batalijonas yra sudarytas, bet jį sudaro miesto moterys, silpnos sveikatos ir nepakankamai stiprios, kad galėtų vyro laukų darbus atlykti. Ūkių darbai iš jų pareikalauja daug sveikatos, bet skurde augę ir gyvenę moterys tokios sveikatos neturi, todel ir farmeriai nenori jų laikyti, nežiūrint, kad jos yra priverstos dirbti už labai mažą atlyginimą. Joms moka tik po 20 dolerių į mėnesį.

Todel nežiūrint didelės moterų armijos, vos tik apie 2,000 iš jų yra pristatyta į darbus. Visos kitos lieka be užsiėmimo.

Ūkių darbininkų problema labai rimtai iškyla ir Anglijoje. Įvyksianti sausio mėnesį mobilizacija dar 15,000 vyrų paims iš ūkių. 600,000 darbininkų Anglijai reikalinga ūkio darbams. Bandymas vyrus pakeisti moterimis nedavė gerų rezultatų, ta dabar Anglijos valdžia planuoja žemės ūkio darbininkus palikti prie darbų, o jų vieton į kariuomenę imti moteris ir merginas.

Nors toks tarimas dar oficialiai nėra priimtas, bet jau Londone yra organizuojamas moterų batalijonas. Moterys apvelkamos kariška uniforma, įduoda šautuvą joms į rankas ir lavina kaip iš tų ginklų žudyti žmones. Kiek jau tų moterų kariuomenės batalijone yra, pranešimai nenurodo, tas yra laikoma karine paslaptimi, bet jų jau yra ir dažnai jas tenka su šautuvais maršuojant matyti "kur nors Anglijoj."

Štai, mes matom, kad karo laike moterei uždedamos tos pačios pareigos, kaip ir vyrams; jos pastatomos drauge su vyru ir iš jų tiek pat reikalauja, kaip ir iš vyrų.

Tad ar nėra reikalo visoms moterims bendrai su vyrais dirbti organizacinį darbą už bendrus klasės reikalus? Ar ne laikas moterims pareikalauti dabar už jų darbą atlyginimo, tokio pat kaip ir vyrų? Karo laike joms pareiga uždedama tokia pat, kaip ir vyrams, bet kodel jos atliktas dirbtuvėje darbas mažiau įverti namas? Jos darbu minta turčia ir krauna sau milijonus lygia taip pat, kaip ir dirbančių vyrų.

Tad ar nereikia moterims bendrai su vyrais kovoti už savo teises ir reikalus?

O. Z.

KAIP SENA ADATA?

Žinant, kad adatos pradėtos mašinomis gaminti tik šimtas metų atgal, kyla klausimas, kaip sena adata? Prieš šimtą metų nors adatos jau buvo naudojama, bet jas gamindavo rankomis. Iš to atrodo, kad adata dar visai nesenai išrasta. Bet taip nėra. Adatos, pagamintos iš smailių akmenukų, kieto medžio, bei paukščio ar žuvies kaulų, buvo naudojamos labai labai senai. Tais laikais daugiausiai adatas gamindavo be skylutės, į kurią įveriamas siūlas. Tų laikų siuvėjas, su smailiu akmenuku pradūręs odoje skylę, verdavo savotišką siūlą ir siūdavo panašiai, kaip šiaučiai batus.

Bet ir akmens amžiaus gadynėj jau buvo naudojamos adatos su siūlui įverti skylute, kaip liūdija iškasenos. Senovės asirijiečiai, eigiptėnai ir graikai labai gražų darbą atlikdavo su adatomis. Daktariška adata atrasta ir Pompėjos griuvėsiuose, kuris Vezuvijaus lava buvo užverstas dar pirmajame šimtmetyje.

Tai tokia adatos istorija Europoje ir Azijoje. Vienok iškasenos liūdija, kad ir kisuose pasaulio kraštuose adata buvo labai senai vartojama.

Nesenai Danijos archeologai Aliaskoje, bekasinėdami vieno eskimų kaimelio griuvėsius, kurie yra virš 2,000 metų senumo, surado puikią, visais atžvilgiais praktiškai padirbtą adatą iš paukščio kaulo. Tas rodo, kad šiaurės gyventojai pirma pradėjo gaminti ir naudoti adatas, negu kituose kraštuose. Eskimai adatas jau gamindavosi ir jas naudojo prieš 2,000 metų, o daugelis Afrikos laukinių tautelių dar ir šiais laikais ne tik kad adatų nemoka pasidirbti, bet net nėra jų ir matę.

Bus Politikas

Jauna motina (susirūpinusiai):

— Iš ko tu sprendi, kad kūdikis užauges bus politikas?

Tėvas (įsitikinusiai):

— O, taip . . . Jis jau dabar gali pasakyti daug žodžių, kurie sudėjus krūvon nieko nereiškia.

SŪNŲ ir DUKTERŲ DRAUGIJA su LLD 162 KUOPA
Svetainės palaikymui rengia smagius

Kalėdinius Šokius

Šį Vakarą, Gruodžio (December) 25 d.

6 DENISON AVE.

Lietuviškiems ir "moderniškiems" šokiams grieš **A. Morkio** vadovaujamas orkestras.

Merginos ir moterys iki 8.45 val. bus įleidžiamos veltui.

Kviečiami Toronto ir apylinkės lietuviai atsilankyti.

Pradžia 8 val. vak. Įžanga su drabužių padėjimu 20 c.

SŪNŲ IR DUKTERŲ KANADOS LIETUVIŲ SAVITARPINĖS PAŠALPOS DRAUGIJOS
Pirmos Kuopos

Metinis Balius

ĮVYKS

Šeštadienį, Gruodžio (December) 30 d.

404 BATHURST ST.

Šokiams grieš smagi muzika.

Tikietas 30 centų. (Draugijos nariai už baliaus tikietą baliuje nemoka — sumoka vėliau, draugijos susirinkime).

Toronto ir apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti.

Pradžia 8 val. vakare.

Liet. TSK Knygų Rūmų Knygų Saugykla